ORAS
Giedra, temperatūra dieną 50 laips., naktį 40 laips.
Saulė teka 5:35, leidžiasi 8:01

MIDWEST INTER-LIBRARY CENTER CHICAGO
Midwest Inter. Library Center Gr. 5721 Cottage Grove Ave

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.
HAymarket 1-6100
Over One Million Lithuanians In The United States

VOL. XLI | Kaina 5c | Chicago 8, Ill. Ketvirtadienis, Gegužės-May 13 d., 1954 m. | Price 5c | No. 113

NERIMASTIS GENEVOJE DĖL DULLES KALBOS

JAV NEVERTINO VOKIEČIŲ LĖKTUVŲ KONSTRUKTORIŲ, O SSSR GROBSTĖ

Raudonoji aviacija pasinaudojo jų žiniomis

FRANKFURTAS, Vokietija. — Vokiečių lėktuvų konstruktorius prof. Siegfried Gruenther, geriausio sovietų naikintojo MIG-15 konstruktorius, po karo siūlėsi amerikiečiams ir anglams, bet jie jo nepriėmė.

Bet sovietų policijos agentai jį jau tykojo, kol Berlyne pagrobė ir išsigabeno dirbti raudonajai aviacijai.

Apie tai Kersteno vadovaujamame Kongreso komitete New Yorke liudijo sovietų pabėgęs lėktuvų konstruktorius Valentin Sokolov. Vokietijoj turima daugiau pavyzdžių apie amerikiečių rodytą ignoraciją vokiečių pirmaeiliams technikams.

Guentherio kolegos pasakojimai

Buvęs Guentherio bendradarbis iš Heinkel lėktuvų, dabar motorų, fabrikų Stuttgarte pasakojo: "Karui pasibaigus Guenther gyveno metus laiko Landsberge amerikiečių zonoj, be darbo ir pinigų, ir pasisiūlė dirbti amerikiečiams. Jį paprašė parašyti vokiečių sprausminių lėktuvų gamybos apžvalgą. Prie šios studijos Guenther išdirbo metus laiko. Negaudamas iš amerikiečių jokio atsakymo, Guenther išvyko į Vakarų Berlyną, kur turėjo paliktus namus. Viena naktį jį pagrobė sovietų agentai ir išsiveržė dirbti į rytų pusę.

(Kersteno komitete Sokolov liudijo, kad jis su Guentheriu atbėgo pas amerikiečius 1946 m. Bet Guentheris buvęs išvadintas sovietų šnipu ir turėjęs slapta grįžti atgal pas komunistus).

Prof. Heinkelio parodymai

Prof. Ernst Heinkel, taip pat garsus Heinkel lėktuvų konstruktorius, pasakojo po karo amerikiečiams, kad Guenther jų fabrikuose buvo vienas iš žymiausių konstruktorių. Bet amerikiečių susidomėjimo Guentheriu jis nesukėlė.

Warsitzo pagrobimas

Sovietai po karo grobte grobė vokiečių lėktuvų konstruktorius, be kurių įnašo raudonoji aviacija nebūtų pasiekusi dabartinio lygio. Sprausminių mašinų ir raketų ekspertas Erst Warsitz po karo buvo priimtas dirbti pas amerikiečius. Jis jau 1938 m. išbandė Heinkelio fabrikų raketinį lėktuvą H-176 ir metais vėliau — pirmą sprausminį (turbinų) lėktuvą H-178, išvysčiusi dabartinį Amerikos naikintojų greitį, didesnį už garso — daugiau kaip 625 m. p. v.

Kai Warsitz atvyko į V. Berlyną sutvarkyti savo asmeninius reikalus, jis pateko sovietų agentams į nagus ir šie jį išsigabeno į Rusiją. 1950 m. Warsitz grįžo iš sovietų nelaisvės.

Perleido Junkers įmones

60 m. į pietų vakarus nuo Berlyno Dessau mieste buvo kiti garsūs vokiečių lėktuvų fabrikai — Junkers. Ten jau 1944 m. vokiečiai pagamino sprausminį transportinį lėktuvą, pasiekusį 450 m. p. v. greitį. 1954 m. pavasarį Dessau užėmė amerikiečiai. Birželio mėnesį amerikiečiai iš čia atsitraukė palikdami sovietams pilnai įrengtus Junkers fabrikus, braižinius, laboratorijas. Sovietai viską susiėmė ir išsigabeno į Rusiją.

IŠ VISO PASAULIO

Dinamitas prie Scelbos namų

ROMA. — Policija užtiko prie ministerio pirmininko Mario Scelbos namų pastatyta sunkvežimį su sprogstamąja medžiaga. Suimti 6 vyrai ir viena moteris, priklausę fašistų revoliucinei organizacijai. Policija aiškina, ar tai buvo pasikėsinimas nužudyti premierą.

SSSR pasirašė belaisvių konvenciją

BERNAS, Šveicarija. — Sovietų Sąjunga prisidėjo prie Genevos konvencijos, kuri reikalauja žmoniško elgesio su karo belaisviais, gydyti sergančius ir sužeistuosius ir pan. Genevos konvencija, prie kurios jau prisidėjo 36 valstybės, garantuoja karo metu pagalbą ir civiliams gyventojams.

Sunku pataikyti į balionus

BERLYNAS. — Rytinės Vokietijos policininkai, pamatę viršum galvų 10 "laisvės balionų", įniko į juos šaudyti. Bet balionai nuplaukė pavėjui į rytus. Jie siunčiami iš Vakarų Vokietijos su visokia antikomunistine literatūra, daugiausia religine.

Su lėktuvu pas merginą

MADRIDAS, Ispanija. — Du ispanų aviacijos puskarininkiai, išskridę pratimams, užsimanė aplankyti savo merginą ir jai pamojoti, praskrendant viršum stogų. Taip bemojuojant lėktuvas nukrito prie senjoritos namo, abu lakūnai užsimušė.

Didžiausias mokesčių skandalas

NEW YORKAS. — Federalinis teismas apkaltino degtinės importininkus Hyman ir Isodore Klein ir 7 jų kompanijonus, nuslėpusius federalinių mokesčių $17 mil. sumai. Tai esąs didžiausias mokesčių skandalas visais laikais.

Ištekėjo Adenauerio duktė

BONA. — Dr. phil. Lotte Adenauer, 28 metų, ištekėjo už Aacheno architekto Herbert Multhaupt, 32 m. Esant Vokietijos premierui K. Adenaueriui našliui jo duktė pasiruošusi ir toliau būti "pirmąja dama", dalyvaujant su tėvu oficialiose vaišėsi ir tvarkant jo šeimos židinį.

Sovietai protestuoja

LONDONAS. — SSSR ambasadorius Jakob Malik įteikė protestą prieš anglų vyriausybės kaltinimą, kad du ambasados pareigūnai pagauti šnipinėjant. Anglai tačiau pakartojo savo nutarimą, kad majorai Gudkov ir Pupyšev apleistų Angliją iki gegužės 15 d.

Paleido 3 kolumbiečius

MUNSAN, Korėja. — Komunistai buvo suėmę 3 Kolumbijos karininkus demilitarizuotoj zonoj, tarp jų ir Kolumbijos batalijono vadą. Išlaikę per naktį komunistai juos kitą rytą paleido.

UNITED PRESS-NAUJIENOS

Buvęs prezidentas Harry S. Truman kalbasi su buvusiu JAV sekretorium Dean Acheson ir angliakasių unijos prezidentu John L. Lewis

KOMUNISTŲ ARMIJA NETOLI HANOI

Siekia atkirsti šią svarbią prancūzų bazę nuo tiekimų uosto Haiphong Tonkino įlankoj

SAIGONAS, Indokinija. — Prancūzų armijos vadovybė pripažįsta, kad jos aviacija ir pėstininkai mušasi su Vietmintho komunistų partizanais šešias mylias nuo Hanoi, svarbios prancūzų karinės bazės šiauriniame Vietname.

Neseniai paimtoji Dien Bien Pfu tvirtovė buvo 150 mylių į šiaurės vakarus nuo Hanoi.

Komunistai yra apsupę keletą įtvirtintų vietovių į rytus nuo Hanoi, siekdami atkirsti tiekimų kelius iš pajūrio, kur Haiphongo uostas Tonkino įlankoj sudaro svarbiausia tiekimų bazę šiauriniam Vietman frontui.

Padėtis dar "nedesperatiška"

Prancūzijos armijos cenzūruotose pranešimuose sakoma, kad padėtis Hanoi deltoj yra "rimta, bet nedesperatiška". Panašiai būdavo kalbama ir apie Dien Bien Pfu tvirtovės padėtį, kad ji "rimta, bet nedesperatiška", kol vieną rytą buvo pranešta, kad tvirtovė krito su 11,000 kovotojų.

26 bombonešiai, laikinai paversti į transportinius, meta maisto ir ginklų į citadeles tarp Hanoi ir Haiphongo, apie kurias telkiasi vis didesni partizanų daliniai.

Pasiruošimai evakuoti sužeistus

Trečiadienį prancūzų armijos ryšininkai atskrido į Dien Bien Pfu tvirtovę tartis su Vietmintho armijos atstovais dėl 1,300 prancūzų sužeistų belaisvių evakuavimo į prancūzų ligonines.

Sužeistųjų gabenimas galės prasidėti tik už kelių dienų.

Prancūzų armijos vado pavaduotojas gen. Pierre Bodet priminė, kas jau ir šiaip žinoma, kad Vietmintho komunistų valdžia yra klusni komunistinės Kinijos įsakymų ir planų vykdytoja.

9 komunistam kelia baudžiamą bylą už Kongreso įžeidimą

Atsisakė aiškintis į klausimus

WASHINGTONAS, D. C. — Atstovų rūmuose antradienį vienbalsiai priimtas nutarimas iškelti baudžiamąsias bylas 9 asmenims, kurie, pakviesti pasiaiškinti į prieš amerikinės veiklos komitete atsisakė aiškintis į klausimus.

Už Kongreso (arba Kongreso komiteto) įžeidimą baudžiama iki vienų metų kalėjimo ir $1,000 piniginės.

Vėliausios Žinios

— Irano apeliacinis teismas patvirtino 3 metų kalėjimo bausmę buvusiam diktatoriui M. Mossadeghui, apkaltintam sąmokslu prieš šahą ir šalies konstituciją.

— Graikijoj Peloponeso srity pasikartojo žemės drebėjimas, kur žuvo 1 žmogus ir sugriauta 65 namai. Vakar drebėjo kiek lengviau žemė Tesalijos srity, kur nukentėjo 6 kaimai.

— Komunistų partizanai užėmė prancūzų citadalę šešias mylias nuo Hanoi miesto Šiauriniame Vietname.

— Tailando (Siamo) vyriausybė pranešė, kad ji sutinka užleisti savo teritoriją laisvojo pasaulio tautoms įsirengti karines bazes prieš komunistų agresorius.

— Winston Churchill pareiškė parlamente, kad jis ir šiandien, kaip prieš metus laiko, pritaria 3 Europos didžiųjų valstybių vadų susitikimui su Malenkovu.

— Europos 6 valstybių anglies ir plieno bendruomenės pirmininku išrinktas buvęs ilgametis Italijos ministeris pirmininkas De Gasperi, vietoj buvusio belgų premiero Paul-Henri Spaak.

— Nuo vieno Lenkijos laivo pabėgo Formozoj 10 jūrininkų ir paprašė Tautinės Kinijos vyriausybę, kad juos priimtų kaip politinius pabėgėlius.

— Anglų Eden, prancūzų Bidault ir Amerikos W. B. Smith Genevoj turėjo savitarpinį pasitarimą dėl komunistų sąlygų Indokinijos taikai.

Bylas keliamos šiems asmenims: John Watkins, Rock Island, Ill., CIO unijos tarnautojui; prof. Marcus Singer iš Cornell universiteto; prof. Lawrence Arguimbau iš Mass., technologijos instituto; Bernhard Deutch, Pennsylvanijos universiteto studentui; Ole Fagerhaugh, San Francisco; Francis Crowley, New York; Wilbur Mahaney, Barrows Dunham ir Mrs. Goldie Watson, pastarieji trys iš Philadelphijos.

UNITED PRESS-NAUJIENOS

Spaudos atstovams JAV sekretorius John Foster Dulles pareiškė, jog jis pritarias Amerikos įsipareigojimui kartu su sąjungininkais ginti pietrytinę Azijos dalį nuo komunistų užkariavimo.

Vietnamas pasiūlė savo taikos planą

Nesutinka pasidalinti šalį su Vietmintho komunistais

GENEVA.—Trečiadienį Vietnamo antikomunistinė vyriausybė įteikė konferencijai savo planą atstatyti taiką Indokinijoj.

Vietnamo planas skiriasi ne tik nuo Vietmintho komunistų, bet ir nuo Prancūzijos. Prancūzija siūlo tuoj karo paliaubas, atitraukti armijas į atitinkamas zonas ir pravesti laisvus rinkimus.

Vietminthas reikalauja atitraukti užsienio armijas ir taip pat kalba apie laisvus rinkimus, tik be tarptautinės priežiūros.

Vietnamas nesutinka su prancūzų pasiūlymu užleisti Vietmintho armijai užimtąsias sritis, kas aiškiai vestų prie šalies padalinimo į komunistinę ir antikomunistinę, kaip Korėjoj.

Vietnamo delegacija pridėjo ir naująją sutartį su Prancūzija, kuri garantuoja visišką nepriklausomybę. Jis reikalauja rinkimų Jungtinių Tautų priežiūroj. Jo užsienio reikalu ministeris pareiškė, kad komunistų šūkiai apie nepriklausomybę nebeteko prasmės. Vietnamas yra teisiniai laisvas, jam tik gresia pavojus pasidaryti komunistinės Kinijos kolonija. O komunizmas esąs pati tikriausia imperializmo forma.

Griežtas komisijos protestas Izraeliui

KALTINA APŠAUDŽIUS JT PALIAUBŲ PRIŽIŪRĖTOJUS

JERUZALĖ. — Mišrioji JT paliaubų priežiūros komisija griežtais žodžiais pasmerkė Izraelį už jo kariuomenės dalinio įsiveržimą į Jordaniją ir už apšaudymą granatsvaidžiais komisijos narius, tiriančius pasienio susišaudymus.

Užpuolime vos nežuvo komisijos pirmininkas JAV laivyno karininkas Elmo Hutchinson. Vyriausias paliaubų prižiūrėtojas danų generolas Bennike pareikalavo Izraelio laikytis JT komisijos sprendimų.

Antradienį buvo girdėtis šūviai ir pačioj Jeruzalėj, padalytoj tarp Izraelio ir Jordanijos.

— New Yorko federalinis teismas nubaudė krovėjų uniją už neleistiną streiką $90,000 bauda. Trys unijos pareigūnai be to nuteisti po 6 mėn. kalėjimo.

V. SEKRETORIUS "ATIDENGĘS", KAD AMERIKA NEKOVOS INDOKINIJOJE

Mano, kad komunistinė Kinija duos partizanam daugiau pagalbos, jei Prancūzija nesitaikytų

GENEVA. — Po Valstybės sekretoriaus John F. Dulles antradienio pareiškimo komunistams nebereikia spėlioti, ką darys JAV, jei jie, Kinijai remiant, ryžtųsi užimti visą Indokiniją.

Sekretoriaus Dulles pareiškimas Genevos konferencijos sluoksniuose aiškinamas, kaip atviras pasisakymas prieš JAV karinę intervenciją Indokinijoj, jau nekalbant apie netikėjimą ankstyvesniais Dulles grasymais komunistinei Kinijai "vos ne atominėmis bombomis" už įsimaišymą į pilietinį karą Indokinijoj.

Pareiškimas gana aiškus

Nuraminti prancūzų delegaciją, Valstybės departamentas prisiuntė ištisą Dulles kalbos tekstą. Bet Vakarų delegacijos ir po teksto studijavimo kitaip nesupranta Dulles pareiškimo, kaip kad šitaip: JAV nėra pasiruošusios kovoti nei dėl Vietnamo, nei dėl kitų Indokinijos valstybių — Laos ir Kambodijos.

Eisenhowerio aiškinimas

Kilus nerimui Vakarų, ypač Prancūzijos vyriausybėj, JAV prezidentas trečiadienį apeliavo į laisvąjį pasaulį, kad nereikėtų nurašyti į nuostolius Indokiniją, kadangi ji esanti labai svarbi Pietryčių Azijos gynybai.

Bet šiuo pareiškimu prezidentas nedaug kuo tepataisė Dulles pareiškimą, kad Pietryčių Aziją galima apginti ir Indokinijos netekus. Prezidento pasakymas dar daugiau išblyško, kai jis savo pareiškimo pabaigoj priminė, kad tarp jo ir sekr. Dulles nėsą nuomonių skirtumo.

Išgąstis Prancūzijoj

Žiniomis iš Paryžiaus, sekr. Dulles pareiškimas buvo tikra išgąstis prancūzams. Laniel vyriausybės išsilaikymo galimybės dar sumažėjo, visuomenei priekaištaujant, kodėl buvo slepiama tikroji JAV Indokinijos politika.

Laniel po to paskubėjo pranešti į Genevą savo užsienio reikalų ministeriui, kad tenka svarstyti atmestąjį Vietmintho komunistų taikos pasiūlymą ir imant šį pasiūlymą už pagundą pradėti su jais derėtis dėl paliaubų ir "laisvų rinkimų".

Prezidentas smerkia karininkus už FBI žinias McCarthy

WASHINGTONAS, D. C. — Spaudos konferencijoj, vienam korespondentui priminus senatoriaus McCarthy pareiškimą, kad jam armijos žvalgybos karininkas suteikė žinias, išimtas iš slapto FBI pranešimo, iš pradžių prez. Eisenhoweris nenorėjo nieko atsakyti šia tema.

Bet paskui prezidentas davė principinį pareiškimą, kad karininkas, duodąs slaptas informacijas be savo viršininkų žinios, nusikalsta įstatymui ir priesaikai.

Ir demokratai patriotai

Prez. Eisenhoweris rado reikalo pasmerkti tuos respublikonų politikierius (kaip sen. McCarthy), kurie dedasi patriotiškesni už opozicinės demokratų partijos žmonės ir vadina išdavikais, komunistų globėjais ir pan.

Dieną anksčiau prieš panašius kaltinimus demokratams pasisakė ir respublikonų vadas Senate William Knowland. Jis reikalavo amerikiečių vienybės ypač "artėjant tokiai pasaulinei krizei, nuo kurios gali pareiti visos respublikos išsilaikymas".

Roy Cohn grasinęs "sugriaut" armiją - liudijo J. Adams

"SU STEVENSU BAIGTA"

WASHINGTONAS, D. C. — Trečiadienį Senato komitetas, sprendžiąs armijos - McCarthy bylą, apklausinėjo armijos sekretoriaus padėjėją John Adams.

John Adams po priesaika patvirtino armijos kaltinimus McCarthy štabo nariams, ypač komiteto advokataui Roy Cohn. Šis daugiausia, negu kas kitas kvaršinęs departamento pareigūnus, kad suteiktų privilegijuotą padėtį kariuomenėj jo draugui Davidui Schinui, McCarthy štabo nariui. Jei Schine būsiąs išsiųstas į užjūrį, jis "sugriausiąs armiją", grasęs Cohn. Kitu atveju, kada jam neleido įeiti į armijos radarų laboratorijas Manmouthe, Cohn pasakęs, kad tai reiškią karą, kad su sekretorium Stevens bus baigta ir kad jie sutvarkysią ir gen. Ryan, viršininką tų kareivinių, kuriose tarnavo David Schine.

Bylos aiškinimas jau užtruko 15 dienų ir dar nežinia kuo baigsis. Respublikonų senatoriai komitete bandė pagreitinti aiškinimą, pasitenkinant viešu apklausinėjimu tik sen. McCarthy. Bet su tuo nesutiko sekr. Stevens. Prieš šį, sen. Dirkseno pasiūlymą pasisakė visi trys demokratai ir be to komiteto laikinas pirmininkas, respublikonas Mundt.

Nutarta posėdžius prailginti pusantros valandos per dieną.

Bandė grasymais išgauti $200,000

FBI SUĖMĖ ŠANTAŽISTUS

DALLAS, Texas. — FBI suėmė du šantažistus brolius James ir Ralph Jones, kurių trečias brolis yra žinomas ir garbus advokatas Houstone-Harry Jones.

Broliai Jones, žibalo pramonės darbininkai, pasirinko savo auką turtingus pramonininkus Julius ir George Scheps. "Jūs žydai turite sumokėti $200,000", rašė savo laiške šantažistai ir pagrasė dinamitu, revolveriais ir kitokiais ginklais.

Kai vienas iš teroristų atvyko į nurodytą vietą pasiimti pinigus, pasirodė FBI agentai ir jį suėmė. Netrukus buvo suimtas ir antrasis brolis.

LAISVOJI TRIBŪNA

RIMTAS GINČAS AR FARSAS?

Jau dvi savaites su viršum per televiziją piliečiai ir užsienis yra vaišinami — kiek iki šiol pasirodė — bereikšmiu laiko gaišinimu atsakomingų valstybės vyrų, lyg šiais ekonominės ir politinės krizės laikais jie neturėtų ko daugiau veikti .

Kai Indokinijoje ginklu sprendžiamas, gal būt, ir JAV interesų Azijoje klausimas, Ženevoje gvildenami pasaulinio masto tarptautiniai reikalai, galį kas minutę nuvesti į tretįjį pasaulinį karą, krašto apsaugos sekretorius su savo štabu turi skirti visas jėgas tuštiems ginčams, užuot visą energiją dėjęs armijos stiprinimo reikalams. Žiūrint tos visos "komedijos" dėl importuotų armijon "silkių", lyg prašyte prašosi mintis, ar šiokiu svarbiu momentu nebus tyčia kieno surežisuota visa tai, kad vadovaujančių asmenų ir viso krašto gyventojų dėmesį nukreiptų į tuščius ginčus viduje ir susilpnintų jų budrumą ir įtaką, kur visa jėga jie privalėtų šiandien smogti. Tat ir susidaro eiliniam žiūrovui abejonė, ar nepasitarnaujama tuo ginču kaip tik komunistinei propagandai?

Jei žiūrėti iš psichologinio taškaregio, šis tardymas turi begales neigiamybių. Kiekvienas mokesčių mokėtojas pagalvoja, kad besiginčijančioms pusėms turi būti apmokama iš jo kišenės... Senatoriaus autoritetas jo akyse krenta, kai pamato "kombinacijas" su fotografija, reikalavimą nepaprastų privilegijų milijonieriaus sūnui, pašauktam atlikti karinę prievolę ir t. t. Ir patsai ieškojimas komunistų tokiomis priemonėmis, atrodo, lyg daugiau norima atkreipti visuomenės dėmesį į save, norą išgarsėti nei pasitarnauti visuomenei. Senatoriaus pasilikimas tiriant jo ginčą su krašto apsaugos sekretorium tos komisijos nariu ir pačiam tardant oponentą — tos teisės neduodant priešingai pusei — visuomenėje smukdo pasitikėjimą komisijos bešališkumu; ypač, kai žiūrovas mato senatorių įsikišant tokiais momentais, kai priešingoji pusė, gavusi teisę klausti oponento pristatytą liudininką savo klausimais priremia prie sienos — keletas atvejų buvo su fotografijas "pertvarkiusiu" asmeniu—tuoj prašo pirmininką balso ir įsiterpia, tuo duodamas apklausinėjamajam laiko "apsigalvoti", o jo štabo narys duoda ženklus veido mimika kaip turi atsakyti apklausinėjamasis: teigiamai ar neigiamai į pastatytą klausimą.

Patsai momentas primena kažką neroniško: tegu visas pasaulis užsidega, bet mano asmeniniai reikalai aukščiau visko! Iš bylos eigos daugeliui susidaro vaizdas, lyg pergyvename inkvizicijos laikus, kur vieno senatoriaus asmeny mėginama atgaivinti Magnus Inkvizitor su jo visu štabu, ir norima kr. aps. sekretorių paaukoti ant "laužo".

Šio komiteto viešas tyrinėjimas taip pat veikia ir užsienio draugus. Europos demokratinių kraštų žmonėms atrodo keistas JAV įstaigų paralelizmas. Jei turima saugumo įstaiga, kam dar reikalingas toms pačioms pareigoms apmokamas kongreso neamerikinei veikai tirti komitetas? Jei nepatikima saugumo pareigūnams, galima juos atleisti ir paskirti patikimus: nereikėtų dvigubų išlaidų ir būtų išvengta tokių komedijų, kaip dabar vyksta valstybės lėšomis.

Pagaliau keista atrodo europiečiui ir ginčas senatoriaus su krašto apsaugos ministeriu. Šis paskutinis yra pastatytas paties parlamento, turįs jo pasitikėjimą; tat atsako prieš parlamentą, bet ne prieš vieną jo narį. Jei jo vedama politika nesuderinama su parlamento daugumos nuomone — pareiškiamas nepasitikėjimas ir šis turi atsistatydinti. Pavienis parlamentaras gali tik interpeliaciją ministeriui įteikti, į kurią šis privalo atsakyti, bet parlamentui nepareiškus nepasitikėjimo — interpeliacija lieka bevertė. Ministeris yra jam pavestoje srityje pilnas šeimininkas: kitaip nebūtų tvarkos, jei kiekvienas senatorius, savo interesais vadovaudamosi, kištusi ir trukdytų, kaip matome šiame "silkių" gaudymo procese buvo...

Tur būt, ar neblogiausį įspūdį paliks ne tik viduje, bet ir užsieny, senatoriaus pastangos turtuolio sūnui, pašauktam atlikti karinę prievolę, išrūpinti visokių privilegijų. Šis senatoriaus elgesys užgauna ne vieno piliečio jausmus ir meta šešėlį ant viso senato, jei šis nepasmerktų ano senatoriaus elgesio. Pasirodo, kad įstatymai tik dėl neturtingųjų... Jei būtų samdoma kariuomenė, visai kitas reikalas: mokama pinigas ir už jį tarnauji: atėjai savanoriškai, parsidavei už pinigą, ir su tavimi elgiasi pagal abišalį susitarimą. Bet visai kitoje platformoje atsistoja klausimas, kai yra žmogus mobilizuotas. Jis turi paklusti įstatymui ir privalo būti traktuojamas pagal demokratiškus principus, jei kraštas skaitosi demokratiškas, o ne plutokratiškas — kiekvienas traktuojamas lygiai: vargšo ar milijonieriaus sūnus būtų! Jei senatorius visa savo turima galia spaudė, kaip tvirtina krašto apsaugos sekretorius, turtuolio sūnui daryti tokias išimtis: iš sykio pakelti karininku, skirti savo pavaduotoju ir t. t., verčia manyti, kad senatorius to nedarė dėl milijonieriaus sūnaus gražių akių... Jei taip, verčia dar toliau siekiančias išvadas daryti, dar liūdnesnes, kurios nė kiek nekelia senatoriaus garbės.

Neužbėgant įvykiams už akių tenka nuo daugelio spėliojimų susilaikyti tikint, kad kongresas padarys tinkamas išvadas, paskelbs teisingą sprendimą ir šio proceso neigiamybėmis bus pamokytas ateičiai. P. Višna

Areštuoti už neramumų kėlimą

Dar tolimesni 4 asmenys buvo suareštuoti Trumbull Parko srityje kilus riaušėms, kai į federalinius visuomeninius namus atsikraustė dar 2 naujos negrų šeimos gyventi. Suimtieji buvo susirinkę po poros valandų po to, kai buvo sprogdinamos bombos ties 107 ir Calhoun; jie neklausė policijos išsiskirstyti.

Taip pat jaunuolių buvo bombarduojami ir akmenimis apmėtomi negrų namai ir kitoj miesto dalyje, Douglas Parke. Du senesni tų jaunuolių buvo uždaryti policijos daboklėn. Policija sako, jog bombas pagamines Pliuksis.

FINE COSMETICS FROM ABROAD
Improve Your Appearance With
IDA HARRIS COSMETICS
Featuring Nationally Known Lines
DOrchester 3-0241

Lietuvių Taupymo ir Skolinimo Bendrovės
kuriose kiekvieno santaupos yra apdraustos iki $10,000.00, o namų paskolos duodamos lengvomis sąlygomis.

BRIGHTON SAVINGS & LOAN ASSN.
4071 ARCHER AVENUE — CHICAGO 32, ILLINOIS
CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSN.
6234 SOUTH WESTERN AVE. — CHICAGO 36, ILLINOIS
CRANE SAVINGS & LOAN ASSN.
2555 WEST 47th STREET — CHICAGO 32, ILLINOIS
DISTRICT SAVINGS & LOAN ASSN.
3430 SOUTH HALSTED STREET — CHICAGO 8, ILLINOIS
MIDLAND SAVINGS & LOAN ASSN.
4038 ARCHER AVENUE — CHICAGO 32, ILLINOIS
ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.
1447 SOUTH 49th COURT — CICERO 50, ILLINOIS
UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSN.
1800 SOUTH HALSTED STREET — CHICAGO 8, ILLINOIS

Roosevelt Furniture Speciali Proga

9 vienetai tik $179.00
2 vienetų sectional, 1 kilimas
2 staliukai, 1 cocktail staliukas
2 lempos, 1 paveikslas.

ROOSEVELT FURNITURE CO.
2310 W. ROOSEVELT ROAD — Telefonas: SEeley 3-4711
Krautuvė atidaryta sekmadieniais nuo 11 iki 4:30.

PASIMATYKITE SU STANLEY LITVINU
APIE JŪSŲ INSULIACIJOS PROBLEMAS
DABAR YRA LAIKAS ĮRENGTI SAVO NAMĄ ŽIEMAI
* * *
Mes turime išdirbtą reputaciją pilno pasirinkimo A-1 rūšies stako lentų ir namams materiolų.

CARR-MOODY LUMBER COMPANY
3039 SO. HALSTED STREET — Tel. VICTORY 2-1272
STANLEY LITWINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMONAI.

PLANINGAS TAUPYMAS MOKA GERUS DIVIDENDUS
Kiekvienas žmogus turėtų atliekamus nuo pragyvenimo pinigus taupyti kas savaitę.
Taupyti reikia: senatvei, vaikų mokslui, įsigijimui namo, automobilio, atostogoms, vestuvėms, krikštynoms ir kitiems reikalams. Kas turi susitaupęs pinigų, tas jaučiasi saugesnis ir laimingesnis. Pradėk taupyti šiandien!
MUTUAL Federal SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
2202 W. Cermak Rd. • Chicago 8, Ill.
JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres. • Tel. VIrginia 7-7747
Savings Insured to $10,000 by F. S. L. I. C.

PUSHBUTTON COOKING with these NEW DE LUXE FEATURES:
- New Huge-capacity Wide-Opening Master Oven
- New 2-Shelf Full-Height Companion Oven
- New 2-Speed Minute Timer
- New "Focused Heat" Broiler
- Pushbutton Controls with Tel-A-Cook Lights
- Removable, Washable Calrod Oven Units — No Open Coils. All Calrod® Heating Units are fully-enclosed for greater safety, for longer life.
- Automatic Oven Timer
- New Hi-Speed Surface Units, One Extra Hi-Speed Unit

AUTHORIZED DEALER — GENERAL ELECTRIC APPLIANCES

LEO BERMAN HARDWARE AND APPLIANCES
1638 W. 63rd Street — HEmlock 4-6800
(1 block West of Ashland on 63rd Street)
OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

TELEVIZIJOS
RADIJO APARATAI
ELEKTROS REIKMENYS
TV BEI RADIJO LEMPOS
DALYS — BATERIJOS
APARATŲ SUTAISYMAS
dirbtuvėse ir namuose atliekamas patyrusių inžinierių. Sąžiningas ir geras patarnavimas garantuotas.
DAINA TELEVISION
sales-service
3130 S. Halsted, DAnube 6-6887

HILDA FRANKLIN
MEZGIMO DIRBTUVĖ
SIUVIMO PAMOKOS
7025 N. Glenwood Avenue
SHeldrake 3-9253

Įsteigta 1907
MOKAME IKI 4%
SUTAUPOMS
OAK SAVINGS & LOAN ASS'N.
Valstybės Priežiūroje
1429 WEST 18th STREET
CHICAGO 8, ILL.
Phone: CANAL 6-1640

For A Taste Treat
TRY OUR
SPAGHETTI WITH GARLIC AND OIL
HOMEMADE RAVIOLI—ALL KINDS OF ITALIAN FOOD
Come to Daniel's and Save.
ORTENZI LOUNGE
1300 NO. 24th AVENUE
MELROSE PARK, ILL.
FIllmore 3-9445. — We Deliver

NASH AIRFLYTES
Large Selection of Used Cars
CHICAGO AUTO SALES AND SERVICE
EVerglade 4-4030-31
Chicago 22, Illinois

WHITE'S AUTO REPAIR SHOP
Dėmesio Vairuotojai!
Pataisome visokių išdirbysčių ir modelių automobilius ir sunkvežimius. Aukščiausios rūšies mechanikai.
Prieinamos kainos
2213 WEST 13th STREET
TAylor 9-2785

CHINESE VILLAGE
Chicago's Finest Chinese and American Restaurant
Chop Suey, Chow Mein, Cantonese dishes. Orders put up to take home.
CALL:
GRovehill 6-1669
New hours: Mon.—11 a. m. to 10:45 p. m., Tues., Wed., Thurs., Fri. and Sun. 11 a. m. to 11:30 p. m. Sat. 11 a. m. to 12 midnight.
2447 West 63rd Street

Kostas Eidukonis
6930 So. Talman Ave.
CHICAGO 29, ILL.
Pigiai, saugiai ir skubiai
PERKRAUSTO BALDUS
(MOVING)
Dideli trokai, daiktai apdrausti.
Telefonuokite:
GRovehill 6-7096

PARSTUPAS

Parstupo šaknys jau buvo žinomos ir vartojamos kaipo gyduolė nuo Hippocrito laikų, nuo plaučių ligų, nuo širdies nesveikumų, nuo sunkių skaudėjimų po krutine ir skreplevimų, kiti sako Parstupo šaknis gerai nuo šalčių, kosulio ir reumatiškų skausmų, ir suvalnimo kad ir kietų vidurių. Prisiųskite mums $1.00, tai mes prisiųsime jums kvoterį svaro Parstupo šaknų. O jeigu norite COD, tai bus $1.25; į Kanadą irgi yra $1.25.
ALEXANDER'S CO.
414 BROADWAY
SOUTH BOSTON 27, MASS.

SOPHIE BARCUS
RADIJO VALANDA
Iš Stoties W. G. E. S.
1390 kilocycles
Kasdien: Pirmadienį iki Penktadienio nuo 8:45 iki 9:30 ryto. Šeštadieniais nuo 8:30 iki 9:30 ryto.
Ir kas pirmadienį nuo 7:00 iki 8:00 valandos vakaro.
Sekmadienį 8:30—9:30 val. ryto iš stoties WOPA, 1490 kilocycles.
Tel.: HEmlock 4-2413
7121 SO. ROCKWELL ST.
Chicago 29, Illinois

TAUPYKITE ATEIČIAI. PASIDĖKITE TAUPOMUS PINIGUS Į CHICAGOS SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION, KUR KIEKVIENA SANTAUPA PILNAI APDRAUSTA IKI $10,000 BY AN AGENCY OF THE U. S. GOVERNMENT
KUR visada buvo ir yra išmokamas aukštas dividendas. KUR tamsta pats gali atlikti visus savo ir savo šeimos finansinius reikalus.
KUR pinigai buvo ir yra išmokami pagal reikalavimą. KUR 30 metų patyrimas užtikrina visiems saugų ir teisingą patarnavimą.
Taupykite šioj tvirtoj, lietuviškoj finansinėj įstaigoj MŪSŲ TURTAS YRA 12,500,000.00 DOLERIŲ. Dėl paskolų geresnėm sąlygom, perkant arba statant namą, visada pasimatykite su mumis.
CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION JOHN PAKEL, Prezidentas. 6234 So. Western Ave. Telef.: GRovehill 6-7575
VALANDOS: Pirmadieniais nuo 12 iki 8 val. vakaro. Antradieniais ir Penktadieniais nuo 9 iki 4 val. po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 iki 8 val. Trečiadieniais uždaryta visą dieną. Šeštadieniais nuo 9 ryto iki 2 po pietų.

Lietuviai perka tose krautuvėse, kurios garsinasi NAUJIENOSE.

Atsišaukimas Hamiltono Lietuvių Namų reikalu

Esame atsidūrę per tūkstančius mylių nuo tėvynės, nuo gimtųjų laukų bei sodybų, ir mus kankina tremties dienų neviltis. Tačiau, nepasiduodami visiškai apatijai, kiek sąlygos leidžia dirbame tautinį kultūrinį darbą. Mūsų organizacinis gyvenimas diena dienon užima vis naujus barus ir, palyginus su kitomis daug gausingesnėmis tautinėmis grupėmis Hamiltone, mes savo veikla, organizuotumu stovime vienoje iš pirmųjų vietų. Lietuvis, kaip aukštos kultūros asmuo, Lietuva, — kaip pavergtas ir kenčiąs kraštas šiame mieste yra plačiai žinomas.

Tačiau gyvenimas nestovi vietoje. Kiekviena valanda, kiekviena diena ir savaitė stato mums vis naujus reikalavimus ir naujus rūpesčius. Dabartinis momentas reikalauja išlikti stipriems ir, kiek galima, mažiau svetimų įtakų paliestiems. To galima atsiekti sutartinai dirbant ir sudarant patogias sąlygas tam darbui. Tačiau sunkus yra darbas be savo pastogės, be nuosavų namų. Nebuvimas to stipraus lietuviškojo židinio mūsų kolonijos gyvenime yra stipriai jaučiamas. Jau penki metai kaip prašome už savo pinigus pas kitus salės minėjimams, koncertams, parengimams. Lietuvių sunkiai uždirbtas pinigas padeda plėsti kultūrinį ir ekonominį gerbūvį nelietuviams. Laikas atėjo mums pasakyti: gana būti kampininkais! Lietuvio pinigai tik lietuviškiems reikalams.

KLB Hamiltono Apylinkės Valdyba ėmėsi pirmo žingsnio išspręsti šį reikalą, šaukdama visuotinį susirinkimą Lietuvių Namų įgijimo reikalu. Kovo m. 28 d. įvykęs gausus susirinkimas pasisakė vienbalsiai už namų įsigijimą. Išrinkta laik. Valdyba ėmėsi sunkaus darbo su viltimi ir tikėdama, kad tautiečiai, kaip ir visose mūsų kolonijose, tautiniams reikalams būdami jautrūs, parems namų įsigijimą. Čia neprašoma aukos, bet tik nupirkti šėrą, kuris neš nuošimčius ir pareikalavus bus grąžintas atgal. Artimiausiu laiku kiekvieną hamiltonietį aplankys Valdybos įgalioti asmenys, rinkdami pasižadėjimus šėrams pirkti. Vėliau pagal pasirašytus pasižadėjimus bus renkami pinigai.

Laikinoji Valdyba paduodama savo sąstatą ir adresus yra pasiruošusi suteikti visas informacijas ir savo patarnavimą Lietuvių Namų reikalu.

J. Paleliūnas — pirm., 84 Stanley St., tel. JA 8-5016; J. Valevičius — vicep., 943 Cumberland Ave., tel. LI 5-3847; St. Dalius — sekr., 35 Wilson St., tel. JA 8-4834; V. Antanaitis — ižd., 99 Napier St., tel. JA 8-5834; K. Baronas — narys, 131 Kensington Ave., N., tel. LI 5-0979; B. Kronas — narys, 112 Ontario Ave., tel. JA 2-9077; J. Bajoraitis — narys,, 30 Albermarle Ave., tel. LI 5-6048.

Kad būtų galima pagreitinti pasižadėjimų šėrams pirkti surinkimo darbą, nuoširdžiai prašome kreiptis betarpiai pas aukščiau išvardintus asmenis ir tuojau užpildyti pasižadėjimą. Taipgi galintieji patalkininkauti pasižadėjimų šėrams pirkti platinime prašomi kreiptis pas Valdybos narius.

Mes tikime, kad bendromis jėgomis įvykdysime šį sunkų uždavinį — pastatysime Hamiltone Lietuvių Namus!

Hamiltono Lietuvių Namų Laik. Valdyba

Senas, bet nepamirštamas įvykis

MONTREAL, Kanada. — Minint Montrealio tautininkams savo vado mirties sukaktuves ir aš savo senus kaulus ten nunešiau. Norėjau išgirsti, ką buvę mūsų didieji ponai papasakos apie žmogų, kuris net du kartus tėvynės pavojaus akivaizdoje ją apleido, kuris drįso sulaužyti priesaikas ir pan. Tikrai buvo įdomu tų kalbų išgirsti bei man pačiam šį tą prisiminti.

Tame minėjime, kaip sakiau, kalbėjo buvę mūsų tautininkų šulai. Nors jie jau dedasi demokratais, bet demokratija suprantama savaip. Ir spaudos suvaržymą, politinių partijų uždarymą, nekaltų ūkininkų šaudymą, koncentracijos stovyklas politiniams kaliniams ir kitus "nuopelnus" net meniškai nutylėjo, apėjo. Nieko nepadarysi. Tai aš, nors vieną mažą įvykį priminsiu.

O tai buvo viename Suvalkijos valsčiuje, tikrų lietuvių gyvenamame, kur ir man teko "ilsėtis" karo komendanto dėka. To valsčiaus būta nedidelio. Turėjo jis tarybą iš 12 narių, ūkininkų rinktų. Viršaitis ir visi dvylika seniūnų buvo apskrities viršininko skirti, nes ūkininkai "nesugebėdavo" tinkamus išrinkti. Vieną rudens vėlų vakarą į tą valsčių atvyko iš apskrities viršininko įstaigos kurjeris, kuris atvežė 12 vokų. Vietos policijos punkto vedėjui įsakė tuos vokus įteikti valsčiaus tarybos nariams, nurodydamas, kuriam nariui kurį voką kada įteikti.

Punkto vedėjas tą įsakymą atliko 100%. Ir kas ten buvo, ogi įsakymas vykti į apskrities valdybą ir rinkti "tautos atstovus" prezidentuį rinkti.

Gerai atsimenu, kad iš 12 narių tik **vienam**, p. K., vokas buvo įsakyta įteikti laiku. Ir **tik** jis vienas tuose rinkimuose dalyvavo. O visiems kitiems vienuolikai vokai buvo įteikiami praėjus 24 valandoms po numatytų "rinkimų". Du tarybos nariai (vienas jų, būtent Zubrickas jau yra miręs, o antrojo J. likimas man nežinomas) užprotestavo ir savo protestus pateikė raštu. Bet abu karo komendanto "už visuomenės kurstymą", o tikrenybėje tik už teisėtą protestą, buvo nubausti po 1 mėn. kalėjimo.

Taigi, manau, kad ir kitose vietose tuo laiku panašūs įvykiai dėjosi. Todėl šio minėjimo prelegentai neturėjo to pamiršti. Reikėjo, prie visų kitų nuopelnų, priskaityti ir šį kaip "genialų" išradimą demokratiniams rinkimams metodą.

Man įdomu, ar mūsų tautininkai to pasimokė iš Rusijos komunistų, ar pastarieji iš mūsų tautininkų. Juk metodai labai panašūs. **—Kostas Liepa**

Philadelphia, Pa.

Ansamblio koncertas

Philadelphijos Lietuvių Meno Ansamblio koncertas įvyks šio mėnesio 22 dieną, šeštadienį, naujai atremontuotoje Šv. Kazimiero parapijos salėje, 331 Earp Street.

Šį kartą ansamblis savo koncerte ryžosi duoti plačią ir įdomią programą, tam tikslui pasikviesdamas žymių meno pajėgų iš apylinkių. Programą atliks solistės P. Bičkienė ir S. Daugelienė, Baltimorės tautinių šokių grupė, vad. B. Brazausko ir ansamblio choras, vad. L. Kaulinio, kuris ir šiam koncertui turi paruošęs platų lietuviškų dainų repertuarą. Koncerto pradžia 7 val. vakaro.

Po programos vyks šokiai ir žaidimai ir veiks bufetas su įvairiais gėrimais ir skaniais lietuviškais užkandžiais.

Būkime lietuviškos dainos mylėtojais ir rėmėjais, visi atsilankykime į šį įdomų, plataus masto pavasarinį ansamblio koncertą, kuris kartu bus ir šio pavasario sezono uždarymas.

—T. S.

Tik "Naujienos" rašo tiesą—neša laimę, mokslą, šviesą.

New York, N. Y.

Atplaukė VLIKo ir VT pirmininkai

VLIKo ir Vykdomosios Tarybos pirmininkus, prel. M. Krupavičių ir K. Žalkauską, Amerikos Balso į Lietuvą bendradarbis K. Jurgėla pasitiko laive ir čia pat su M. Krupavičium padarė trumpą pasikalbėjimą, kuris buvo transliuojamas į Lietuvą.

M. Krupavičius klausiamas trumpai pasakojo, kuriems tikslams ir kuriais pagrindais buvo sudarytas VLIKas. Jis pasakė, kad į VLIKą suėjo visos Lietuvoje veikusios politinės srovės, išskyrus komunistus.

Jis pasisakė, kad į JAV su VT pirmininku juodu atvyko Lietuvos laisvinimo reikalais. Tais reikalais tarsis su JAV atsakingais politikais ir su lietuvių politiniais veiksniais. Kaip ilgai čia išbus, tai pareis nuo įvairių aplinkybių.

M. Krupavičius keliais žodžiais kreipėsi į Lietuvos kenčiančius gyventojus. Čia jis tarp kito sakė, kad Amerikon atvyko pasitarti kaip greičiau ir sėkmingiau išlaisvinti Lietuvos gyventojus nuo kančių; ir tvirtino, kad Lietuva bus išlaisvinta ir tuomet kartu susijungę dirbsime Lietuvos gerui ir jos garbei.

—a.

Make today your D day buy United States Defense Bonds

BIRŽELIO JAUNAVEDĖMS DOVANOMS

VEIDRODŽIAI

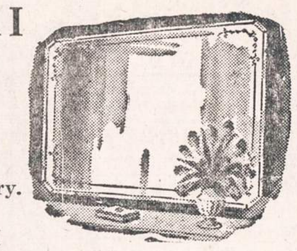

DOVANOS PAGRAŽINTI NAUJUS NAMUS

Matykit Mūsų Didelį Veidrodžių Pasirinkimą Mūsų Parodos Kambary.

PAKABINIMAS VELTUI

NORMAL GLASS CO.

7530 So. Halsted Street HUdson 3-4000

MORGIČIŲ PASKOLOS

UŽ ŽEMESNIUS NUOŠIMČIUS

Karo veteranams - G. I. - paskolos už 4½%

Stipriausioji taupymo įstaiga

Turtas — $44,000,000.00

Atsargos Fondas — $3,500,000.00

ĮSTAIGOS VALANDOS: Kasdien, įskaitant šeštad., nuo 9 val. ryto iki 4 po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais visai neatidaroma.

JUSTIN MACKIEWICH, President and Manager

Standard Federal Savings

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32

(Archer Ave. at Sacramento)

PHONE: VIrginia 7-1141

Vasarvietė "NIDA"

Sav. PR. KALVAITIS

BEVERLY SHORES, INDIANA

Tel.: MIchigan City 2-2711

LIETUVIŠKAS MAISTAS

ALUS IR VYNAS

GERA MAUDYMUISI VIETA

Jei tenka kentėti nuo užkietėjusių

KORNŲ (nuospaudų)

ir nuotrynų, tai vartokite naują ir skubų skausmų naikintoją X-IT. Bonkutė kainuoja tik 75c. jūsų apylinkės drugštoryje.

ATTENTION HOME AND PROPERTY OWNERS!

Call now for free estimates

RAdcliffe 3-0526

All Kinds Heaters Installed

Guaranteed work — Credit terms

DE LUXE HEATING SALES AND SERVICE

6926 South Racine

S. A. BERGMAN INC.

WALLPAPER PAINTS

1524 WEST 63RD ST.

CORNER 63RD AND JUSTINE

ALL PHONES PROSPECT 3440

Dykai Pristatymas. PR 6-3440

Išimtinai Dažų, Sienom Popierių ir Langam Užuolaidų Krautuvė.

DIDELIS IŠPARDAVIMAS VYKSTA DABAR

BERGMAN'S Velvet Flat Aliejaus Dažai. Naujos spalvos, vėliausio styliaus, plaunamas. **Gal. $4.39**

BERGMAN'S Super Gloss Enamel. Geriausiai uždengia, aukšto blizgėjimo, geriausia plaunamas emalis padirbtas; negeltonėja — baltas ir kitokios spalvos.

Kvorta $2.30. Gal. $7.85

4-IŲ col. Pure Nylon Bristle dažam šepetys, $2.79 vertės, special **$1.79**

VIDURŽEMIO jūros kempinis, vertės $2.50, už **$1.69**

HEAVY Fibre Paper Drop Cloth, 9x12 pėdų dydžio ..... **98c.**

7-IŲ colių Roller Set, įskaitant plieninis indas, viskas **$1.49**

DEXTER Park Lawn žolės sėklos, 5 svarai **$1.95**

SIENŲ popierius, vertės $2.50, už rolę **98c.**

Kitas sienų popierius 39c. ir aukš.

Popierius Apkarpomas DYKAI

Visi Telefonai: **PROSPECT 6-3440**

Klauskit Bergman's ir nepadarysite klaidos. Bergman'as neturi kitų krautuvių skyrių.

Krautuvės valandos: Atdara pirmadieniais ir ketvirtadieniais iki 9:00 vakaro. Antrad., treč., penkt. ir šentadieniais iki 6:00 vakaro.

S. A. BERGMAN INC.

WALLPAPER PAINTS

1524 WEST 63rd ST.

CORNER 63rd AND JUSTINE

Jeigu paskutiniu metu jaučiatės blogai, priežastis galėtų būti ta, kad jūsų maiste trūksta tam tikrų vitaminų ir mineralų. Gi valgydami skaniuosius lietuviškus patiekalus, šių esminių dalių jūsų sveikatai išlaikyti tegaunate labai mažai.

Mes lietuviai mėgstam koldūnus, kopūstus ir bulvinius blynus. Tačiau nesusidarykime klaidingos pažiūros apie šiuos mūsų taip mėgiamus patiekalus, nes jie pakankamai neturi tų maistingųjų dalių, kurios, gydytojų nuomone, turėtų būti kiekvienos dienos maisto davinyje.

George Eisele, kuris turi vaistinę 175 Adams St., yra kapsulinių vitaminų specialistas. Šie vitaminai, jei jie vartojami pagal nurodymus, kaip tik puikiausiai ir papildo tuos kasdieninius maitinimo trūkumus. Vitaminai pataiso savijautą, pagerina sveikatą.

George Eisele pagamintoji viena "Multicap"—vitaminu kapsulė turi savyje maždaug tiek vitaminų, kiek jums jų tektų suvalgius 16 kiaušinių, 5½ svaro sviesto, 1½ vidutinio didumo oranžių, 2 sv. lašinių, 3½ sv. jautienos kapsnio, 2 sv. veršienos, 2 sv. kumpio, 7½ uncijų viščiuko ir 3 unc. virtos jautienos.

Šių "Multicaps", kurios papildo kasdieninį maisto davinį, kaina yra tokia:

100	kapsulių butelis —	$3.70
250	" "	$8.75
500	" "	$17.00
1,000	" "	$33.00

Specialių "Formula 144" kapsulių (su geležim, kepenų ekstraktu ir "Brewers Yeast"—mielėm), kurios turėtų būti vartojamos vitaminų terapijai, kaina tokia:

50	kapsulių butelis —	$2.15
100	"	$4.25
250	" "	$9.75
500	" "	$18.00
1,000	" "	$36.00

Jūsų užsakymą išpildysime tuoj pat. Apmokame persiuntimą, siunčiame bet kur USA ir į Europą.

Iškirpkite šį skelbimą, pabraukite norimą kiekį ir, pridėję čekį arba money order, pasiųskite:

GEORGE EISELE,

PHARMACIST

176 WEST ADAMS STREET

CHICAGO 3, ILL.

get this '54 Hotpoint rotary ironer

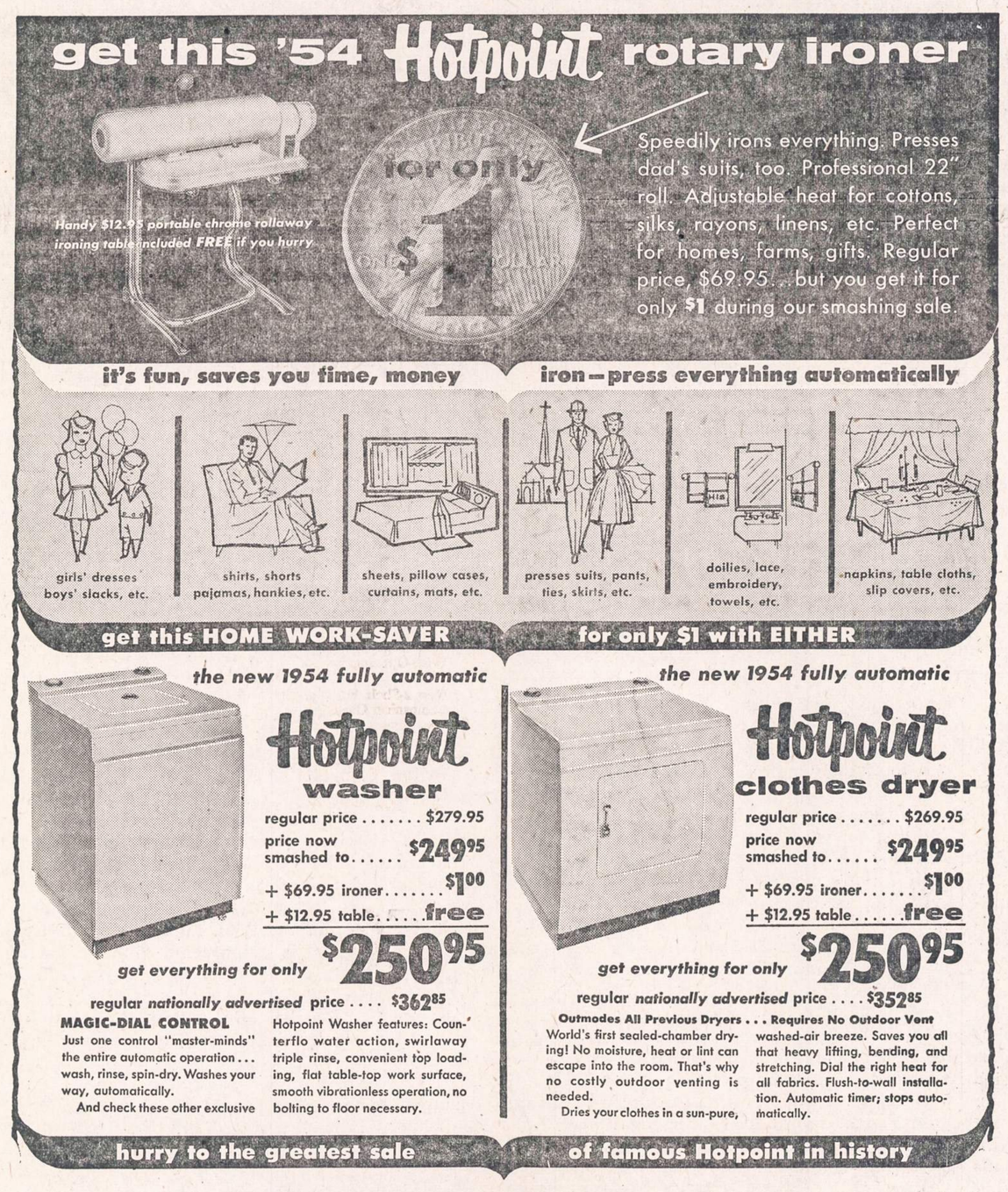

SOLTIS HOME APPLIANCES AND FURNITURE

2647 W. 51st Street

Tel. HEmlock 4-7095

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

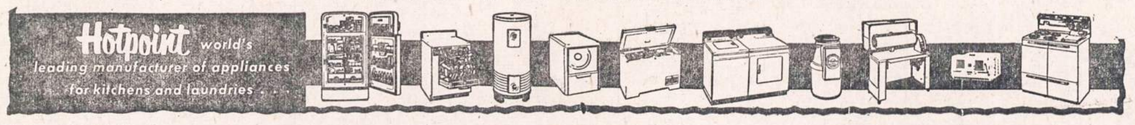

DĖL NAMAM REIKMENŲ VISUOMET LANKYKITE ŠIĄ

ERDVIĄ IR PATOGIĄ SENIAUSIĄ LIETUVIŲ BENDROVĖS KRAUTUVĘ

PROGRESS FURNITURE Co

4181183 ARCHER AVE.

Tel. LAfayette 3-3171

Brighton Parko Kolonijoje

KAS DIENĄ ČIA RASITE DIDŽIAUSIAS PREKIŲ VERTYBES

Naujausių madų, geriųjų išdirbysčių rakandų, kaurų, pečių, televizijos aparatų, refrigeratorių, plovyklų, vaikams rakandų ir visų kitų namam reikmenų. LENGVI IŠSIMOKĖJIMAI PRITAIKOMI VISIEMS.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.

1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. HAymarket 1-6100

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:
$9.00 per year in Canada
$9.00 per year outside of Chicago
$10.00 per year in Chicago
5 cents per copy.

Užsakymo kaina:
Chicagoje—paštu:

Metams	$10.00
Pusei metų	$5.50
Trims mėnesiams	$3.00
Vienam mėnesiui	$1.25

Chicagoje per išnešiotojus:

Viena kopija	5c.
Savaitei	30c.
Mėnesiui	$1.25

Jungtinėse Valstybėse, ne Chicagoje:

Metams	$9.00
Pusei metų	$5.00
Trims mėnesiams	$2.50

Užsieniuose:

Metams	$11.00
Pusei metų	$5.50
Tmis mėnesiams	$3.00

Naujienos eina kasdien, išskiriant sekmadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 S. Halsted Street, Chicago 8, Illinois. Telef.: HAymarket 1-6100.

Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

Konstitucijos Pataisos Sumanymas

JAV senatas priėmė, 58 balsais prieš 19, sumanymą, kad būtų įdėta į konstituciją, jog Aukščiausiąjį Jungtinių Valstybių Teismą sudaro devyni teisėjai, skiriami neaprėžtam terminui; ir kad, sulaukę 75 metų amžiaus, jie privalo eiti dimisijon, lygiai kaip ir kiti federalinių teismų nariai.

Šitas sumanymas turės dar būt priimtas, dviejų trečdalių balsų dauguma, atstovų buto ir patvirtintas 36 valstybių legislatūrų ne vėliau, kaip 7 metų būvyje. Tada jisai pasidarys konstitucijos dalis.

Šios konstitucijos pataisos sumanytojai nori užkirsti kelią tam, kad vienas arba kitas JAV prezidentas mėgintų paversti Aukščiausiąjį Teismą savo politikos įnagiu. Velionis Franklin D. Roosevelt bandė "pripakuoti" teismą savo šalininkais, kai teismo dauguma suniekino kai kurias Naujosios Dalybos reformas, pravestas kongrese. Jisai būtų galėjęs, jei senatas nebūtų pasipriešinęs, paskirti tiek naujų teisėjų, kiek jam būtų patikę, nes Aukščiausiojo Teismo narių skaičius nebuvo, ir šiandien dar nėra, nustatytas konstitucijoje.

Aukščiausias Teismas interpretuoja konstituciją. Nors jisai yra laikomas nepriklausomu nuo vyriausybės, kurios priešakyje stovi JAV prezidentas, ir nuo įstatymų leidimo įstaigos (JAV kongreso), bet, jei prezidentas gali su senato pritarimu skirti tiek teisėjų, kiek jisai nori, ir šitam reikalui jisai savo nuožiūra pasirenka tinkamus tokiam postui asmenis, tai Aukščiausiojo Teismo nepriklausomybė gali būt paversta niekais.

Amerikos tradicijoje yra įsigyvenęs supratimas, kad teisingumas neprivalo tarnauti partijų arba asmenų interesams. Paskutinių kelių dešimtmečių patyrimas Europoje, rodo, kad tenai, kur teismai klauso vyriausybės arba valdančiosios partijos įsakymų, teisėtumas dingsta ir jo vietoje įsigali valdžios sauvaliavimas — diktatūra.

Aukščiau paminėta konstitucijos pataisa norima nuo to apsisaugoti.

Tikslas neabejotinai geras. Bet, jo siekiant, galima taip pat nueiti per toli. Suteikus Aukščiausiam Teismui neribotą galią aiškinti konstitucijos prasmę ir spręsti kiekvieno įstatymo konstitucingumą, jisai galėtų virsti pažangos stabdžiu. Teismas ir jo nariai nėra neklaidingi. Todėl turi būt paliktas atdaras kelias atitaisyti klaidoms, kurias jie padaro.

Slaptos Derybos

Londone eina slaptos derybos tarp JAV, Britanijos ir Jugoslavijos įgaliotinių dėl Triesto. Jos liečia uostą, miestą ir didoką teritorijos plotą, padalintą į zonas A ir B. Dėl jų varžosi Italija su Jugoslavija.

Tikimasi, ka dderybos pasibaigs sėkmingai. Italija gausianti Triesto uostą ir miestą su didesniąja zonos A dalim, o Jugoslavija — visą B zoną ir A zonos dalį. Be to, už atsisakymą nuo pretenzijų į Triesto uostą Jugoslavija gausianti finansinės paramos iš JAV naujam uostui pasistatydinti dabartinėje savo zonoje.

Jei derybos būtų viešos, nė viena šalis nenorėtų nusileisti ir susitarimas būtų neįmanomas.

APŽVALGA

"GELBĖS NUO FAŠIZMO IR KARO"

Komunistų partija nori išgelbėti tautą. Jos viršininkai išsiuntinėjo laišką laikraščiams ir įvairiems asmenims, kurių adresus yra surinkęs partijos aparatas, ir su laišku įdėjo į konvertą brošiūrėlės formoje atspausdintą partijos programos projektą.

Laiške, po kuriuo pasirašė už "National Committee, CP-USA", *Wm.Z. Foster, Elizabeth Gurly Flynn* ir *Pettes Perry* (?), sakoma, kad Amerika stovinti kryžkelėje, nuo kurios "vienas kelias veda į ekonominę katastrofą, fašizmą ir pasaulio karą; antras veda į darbų gausybę, demokratiją ir taiką". Komunistų partijos šulai siūlo Amerikos žmonėms pasirinkti vieną iš tų dviejų kelių — tą, kurį jie nurodo.

Bet, prieš pasirenkant teisingą kelią (t.y. tą, kurį nurodo Fosteris, Flynn ir Perry), jie ragina žmones pagalvoti ir siekti "tautos vienybės". Tik suvienyta tauta bendromis pastangomis, sako jie, galėsianti išspręsti savo problemas ir įvykdyti tą programą, kurią paruošė komunistų partija, norėdama, kad būtų pasirinktas "amerikinis kelias", vedąs "į darbų gausybę, taiką, demokratiją".

Programos projekte, kurį jie siūlo išdiskutuoti, tas "amerikinis kelias" yra aprašytas smulkiau.

Įdomu čia visų pirma tai, kad šiai komunistų propagandos kampanijai vadovauja pats Wm. Z. Foster, kuris sakėsi sergąs, ir pristatė gydytojų paliudymus, norėdamas įrodyti, kad jisai negalįs pasirodyti teisme, kur buvo teisiami kiti vienuolika partijos vadų dėl priešvalstybinės veiklos. Jisai tuo būdu išsisuko iš atsakomybės, bet iš partijos vadovavimo nepasitraukė.

Melo programa

Pridėtame prie laiško komunistų partijos programos projekte piešiama labai tamsiomis spalvomis dabartinė Amerikos padėtis. Girdi:

"Mūsų kraštas ir jo žmonės sparčiai artinasi prie krizės.

"— Audringi didelės ekonominės depresijos debesys jau beveik ant mūsų galvų.

"- Mūsų krašto užsienio politika atvedė mus į akligatvį.

"— Mūsų tradicinės laisvės nyksta ir jas pakeičia šlykšti McCarthizmo grėsmė..."

Nuo šitų ir kitų nelaimių komunistai nori mus išgelbėti. Jie smerkia "milžiniškas ginklavimosi išlaidas", kurios padidėjo 20 kartų nuo 1939 metų; jie apgailestauja, kad "šaltasis karas" sustabdė JAV prekybą su Sovietų Sąjunga, Kinija ir Rytų Europa; jie nurodo, kad didžiųjų korporacijų pelnai pakilo per paskutinius 14 metų nuo pusseptinto bilijono dolerių iki $45 bilijonų; jie puola Wall-strytį, kuris stumia Jungtines Valstybes į karą ir jau įstūmė į "intervenciją" Korėjoje, ir t.t., ir t.t.

Visa tai yra paimta iš Maskvos kantičkų. Sena giesmė, kad dėl visų pasaulio nelaimių esą kalti Amerikos kapitalistai. Tik Amerika ginkluojasi, tik Amerika veda "šaltąjį karą", tik Amerika daro ginkluotas intervencijas svetimuose kraštuose, Amerikoje yra naikinamos žmonių pilietinės teisės, Amerikoje siaučia fašizmas, Amerikoje yra varžoma minties laisvė, išnaudojami darbininkai, tik Amerika kalta, kad Vakarai yra atskirti nuo Rytų geležinė uždanga, Amerikoje nėra demokratijos, nėra rasių lygybės — nėra nieko gero.

O kur yra geriau? Žinoma, sovietų Rusijoje, komunistų valdomoje Kinijoje ir kituose komunistų valdomuose kraštuose!

Tačiau, kai JAV valdžia sučiumpa kuriuos iš tų Maskvos evangelijos skelbėjų ir nutaria juos pasiųsti tenai, kur "nėra" nei priespaudos, nei išnaudojimo, — tai jie rėkia, kaip už liežuvio pakarti: "Gelbėkite! Neleiskite mus vežti į tuos laimės kraštus! Mes norime pasilikti kapitalistinėje Amerikoje!"

Nejaugi Fosteris mano, jog Amerikos žmonės yra žiopliai, kurie nesupranta, kad jisai meluoja?

JUODOS VĖLIAVOS VIRŠUM SIBIRO

Tęsinys))

Vorkutos akmens anglių sritis turi apie 40 priverčiamųjų darbų stovyklų, be kurių, dar yra tokios pat stovyklos plytoms gaminti, cementui, įvairiems statybos darbams atlikti etc.

Kitos stovyklos, kaip Abes, Inta ir Kotlas, su Vorkuta iš tikro neturi nieko bendro, nebent tik tiek, kad priklauso autonominei Komi respublikai, kuri savo ruožtu įeina į rusų RSFSR. Didžioji Vorkutos stovyklų įnamių dalis yra žuvusi. Franz Koch patvirtina, kad tiek Vorkutoje, tiek ir kitur tikrai yra vad. "Schweigelager", nes juose laikyti suimtieji iki pereitų metų lapkričio mėn. niekados negalėjo rašyti laiškų. Tik pereitų metų gruodžio mėn. Vorkutos srityje buvo pirmą kartą vokiečių suimtiesiems išdalintos Sovietų raud. kryžiaus atvirutės. Išsyk vokiečiai iš Rytinės zonos į Vorkutą buvo siunčiami be jokio teismo, bet vėliau šiokie tokie teismai buvo pradėti daryti dėl akių. Franzac Kochas buvo sulaikytas net ir su interzoniniu pasu, su kuriuo buvo jau laisvai 3 kartus važinėjęs ir visados visur praleistas. Po ilgo tardymo galiausiai jis buvo apkaltintas, kad yra "nusistatęs prieš bolševikus" — ir už tai buvo nubaustas 25 meams priverčiamųjų darbų ir "pataisos". 1949 m. buvo gyvuliniais vagonais su 1,200 kitų žmonių pasiųstas per Brest Litovską į Vorkutą. Pasakotojo pareiškimu, tokie specialūs kaliniams vežioti vagonai, vadinami "stolipinais", prikabinti beveik prie kiekvieno tolimosios paskirties greitojo traukinio, nuolatos rieda į Rytus.

Franzo Kocho stovykloje buvo apie 3,500 "politinių nusikaltėlių", iš jų — apie 1,000 invalidų. Suimtieji buvo iš kokių 30 tautų. Iš jų apie 30% sudarė pabaltiečiai. Taip pat tarp kalinių yra lenkų, vengrų, rumunų ir kt. Tikras kalbų ir tautybių babilonas. Iš viso darbo vergų Vorkutos srityje yra apie ½ milijono, o visoje Sov. Sąjungoje, įskaitant ir tuos, kurie buvo išsiųsti "savanoriškiem darbam" arba "perkeldinti" kitur ir neturi teisės patys pasirinkti gyv. vietos, yra apie 40 milijonų.

Kaip ten su suimtaisiais elgiamasi?

Netenka nė aiškinti: šiurkščiai, barbariškai, iš 10 pasakytų žodžių 8 vis esti "triaukščiai" rusiški keiksmai. Suimtieji laikomi primityviuose barakuose. O koks oras! Maiste beveik visai nėra riebalų, jokių baltymų, jokių vaisių ir daržovių. Išduotieji vatinukai turi išlaikyti ligi 2 metų. Stovyklos aptvertos garsiomis bolševikiškomis spygliuotomis vielomis, kurias jeigu kas nutiestų aplink visą pasaulį, tai užtektų 10-čiai kartų visam žemės rutuliui apjuosti. Mat, toje darbo žmonių "tėvynėje" yra apie 10,000 darbo vergų stovyklų.

Dirbti tenka nuo 10 iki 11 valandų. Tik po paskutinių streikų darbo laikas buvo kiek sumažintas. Paskirtieji anglių kasti dirba trimis pamainomis, tačiau ir tai — įskaitant nuvykimą į darbovietę ir iš jos grįžimą, taip pat galybes visokių kontrolių, sugaištama nuo 12 iki 14 valandų. Darbas eina visą dieną per ištisus metus be jokios pertraukos. Kiekvienam statomas reikalavimas — turi išdirbti nustatytąsias normas. Per mėnesį duodama 4 laisvos dienos. Dirbti tenka ir sekmadieniais. Tačiau ten niekas nežino, kas yra sekmadienis. Stovyklose tikrųjų rusų yra vos 5 ar 10%. Visa TSRS praktiškai yra paversta ištisu kalėjimu, kuriame 5% komunistų laiko uždarę kitus 200 mil. Sovietų Sąjungos gyventojų ir terorizuoja likusį pasaulį. Ten dar likusiem 90% vokiečių (paleista buvo jų tik nežymi dalis) nieko kito nebelieka, kaip tik laukti, laukti ir laukti. Pasakotojas grįžo į Vak. Vokietiją su 45 žmonių transportu jau 1954 m. Frankfurtą prie Oderio bolševikinėje zonoje pasiekė sausio 21 d. Tačiau lenkai Breste su jais elgėsi draugiškiau, negu patys vokiečiai Rytinėje zonoje. Bolševikai Rytinėje zonoje giriasi, kad jų konstitucija "neleidžianti" žmonių iš jų zonos tremti kitur. Tačiau visi žino, kad tokie transportai nuolatos rieda į Rytus. Franzas Kochas savo viešą pareiškimą baigia įspėjimu, kad neužmirštų likusių savo tautiečių, uždarytų Sovietų darbo vergų stovyklose.

Streikas Norilske

Grįžęs iš Sibiro vokietis Rudolfas M. papasakojo apie darbo vergų streiką Norilske, prasidėjusį dar anksčiau prieš darbo vergų riaušes Vorkutoje. Norilskas yra prie Jenisiejaus, Vid. Sibire, į šiaurę nuo Krasnojarsko. Ten darbo vergai streikavo jau gegužės vidury ir vieną savaitę badavo, neramumai truko net 3 savaites. Streikavo politiniai kaliniai, bet juos palaikė visi kiti. Streikas buvo labai gerai organizuotas ir visos apygardos stovyklose prasidėjo vienu kartu. Prieš tai streikininkai įvairius bolševikų agentus "sutvarkydavo savo tarpe", dažniausiai nudurdavo. Streikas prasidėjo vienam iš sargybinių dėl nežinomos priežasties pradėjus šaudyti į stovyklą. Per tą "apšaudymą" vienas žmogus buvo užmuštas ir 3 sužeisti. Stovyklos administracijai įsakius nušautąjį palaidoti, darbo vergai tai padaryti betgi atsisakė ir savo bendro likimo draugą užkasė čia pat prie barakų. Tuo tarpu patys pareikalavo įvykio ištirti atsiųsti komisiją iš Maskvos. Tai ilgai nepasirodant ir nukautojo kūną iškasus, prasidėjo bado streikas. Pradėjus suimtiesiems likviduoti visus bolševikinius agentus, administracija visus juos išskyrė į atskirą stovyklą. Spec. komisija galiausiai įsakė nuimti nuo langų grotas, iš pastatų viduje paašlinti sargybas, nuimti nuo nugarų numerius ir dienos darbo laiką iš 12 valandų sumažinti iki 10. Tartis komisija išsikvietė 5 streikininkų vadovus. Komisijai išvykus ir dalį reikalavimų patenkinus, visi 5 vadovai vėliau buvo suimti. Atsakydami į tai, 4, 5 ir 6 stovyklos darbo vergai pradėjo naują gaivališką streiką. Tačiau jis nebuvo taip gerai organizuotas ir nedavė tokių gerų rezultatų. Galų gale iš visų stovyklų buvo suimti dar 60 žmonių, kurie su 5 streiko vadais buvo išvežti kitur. Krasnojarske juos išvedė sukaustytus po 2—3. Grįžusis tolimesnio jų likimo nežino. Tačiau pažymėtina, kad visi jiems rodė didelį solidarumą. "Laisvieji" taip pat dalyvavo kartu su jais streike ir atnešdavo iš aplinkinio pasaulio reikalingų žinių. Kai kurie iš streikuotojų net laukė pasirodant Amerikos lėktuvų su ginklais ir šaudmenimis. Apsauga, sudaryta iš įvairių TSRS tautų kareivių, streiko metu laikėsi pasyviai.

Neramumų būta ir kitur Sibire. Juos plačiau atžymėjo vokiečių spauda. Visa tai tik rodo, jog žmogaus laisvės troškimo negalima užgniaužti net ir žiauriausiomis priemonėmis. Vieną dieną tikrai išauš laisvė visiems darbo vergams. (Elta).

"NAUJIENAS" SKAITO VISŲ SROVIŲ ŽMONĖS: DARBININKAI, MOKSLININKAI, VALSTYBININKAI, DVASININKAI, PROFESIONALAI IR BIZNIERIAI. JIE ŽINO, KAD NAUJIENOS PADUODA TEISINGIAUSIAS ŽINIAS IR GERIAUSIUS RAŠTUS.

JONAS GRIGAITIS-GRIGALIŪNAS

ATSIMINIMAI IŠ RYGOS LIETUVIŲ GYVENIMO

16. *(Tęsinys)*

Juknevičių šeimos nariai, būdami dideli egoistai, norėdavo visados kitiems vadovauti. Mano tėvas, gimęs 1814 metais, mirė išgyvenęs 78 metus amžiaus. Jis pasakodavo, kad kai jis buvęs dar jaunas, Kapčiūnų kaime Juknevičių pavardės visai nebuvę. Buvęs ūkininkas pavarde Guoba, kurį dvarininkas paskyręs vaitu. Tai jis, Guoba, paprašęs dvarininką Guobos pavardę pakeisti į bajorišką Juknevičiaus pavardę. Dvarininkas sutiko ir pakeitė. Tas buvęs Guoba, pasidaręs Juknevičium, turėjęs 5 sūnus. Mirus tėvui, vienas iš sūnų irgi buvo paskirtas vaitu. Šitam mirus, vaitu buvo paskirtas antro sūnaus sūnus Antanas. Šiam mirus, paskutiniu vaitu buvo paskirtas Jonas Juknevičius, Benedikto brolis ir skundėjo dėdė. Šis buvusis vaitas sulaukė senyvo amžiaus ir teturėjo tik vienui vieną dukterį, kuri 1891 metais ištekėjo už Mykolo Uoginto. Pastarasis buvo pažadėjęs uošviui įmokėti pinigais 1000 rublių, bet kai žentas, užuot sumokėjęs 1000 rublių, įdavė Žemės Banko lakštą ir kai senukas uošvis sužinojo, kad už tą lakštą negaus 1000 rublių, bet daug mažiau, iš desperacijos apsirgo ir po to mirė.

1897 metais Kapčiūnų kaime mirė ūkininkas Petras Mackus-Krištopaitis. Paliko antrą žmoną ir du sūnus: Justiną nuo pirmos žmonos ir Antaną nuo antros. Tėvo paliktą turtą broliai geruoju pasidalino ir prie liudininkų sudarė sutartį, kad rudenį iškultus javus irgi taip pat pasidalins pusiau lygiomis dalimis. Kai prasidėjo javų kūlimas, tai vyresnysis brolis Justinas su seniūno Juknevičiaus pritarimu panorėjo brolį Antaną nuskriausti. Tada Antanas kreipėsi į valsčiaus teismą už nepildymą sutarties. Teisme ir Adomui prisiėjo būti Antano liudininku. Teisme Justinas nujausdamas, kad gali bylą pralaimėti, sutiko sutartį pildyti. Kai vėl reikėjo dalintis iškultais grūdais, tai Justinas, pritariant seniūnui, pasiėmė didesnę dalį grūdų. Tada Antanas paprašė savo liudininkus dalyvauti prie persidalinimo grūdų. Kai Adomas ten nuėjo, rado Justino pataikūną seniūną, su kuriuo stipriai susiginčijo. Justinas nusileido, o seniūnas ant Adomo taip buvo įniršęs, kad net pagrūmojo atsiskaityti.

Knygvežys Jurgis Bielinis pas Adomą turėjo nuolatinę apsistojimo vietą. Palikęs savo vežimą su arkliu uždarytoj daržinėj ir pasiėmęs reikalingą kiekį spaudos, Jurgis ryto metą išeidavo į kaimą, o sugrįždavo tik vakare nakvoti. Kaimas gan nemažas, apie 50 atskirų sodybų. Kai kada per vieną dieną visų gyventojų apeiti nesugebėdavo, tai pasilikdavo ir kitai dienai.

1898 metais vasario mėnesio pabaigoj Adomas buvo atvažiavęs į Rygą manęs aplankyti. Panorėjo susipažinti su mano žmona, kurią buvau vedęs praėjusio sausio mėnesio 24 dieną. Išpasakojo, kad pas jį buvo atvykęs Bielinis ir įdavęs atvežti pluoštą laikraščių, kuriuos atiduodamas pridūrė, kad dar atvežęs 22 šaltinio maldaknyges, kurių pardavimo kainą nustatęs 1 rub. 25 kap. Maldaknyges palikęs Uždauguvyje, apsistojimo vietoje, rogėse. Paprašiau tuojau eiti ir atvežti, nes gali koksai šnipukas surasti, tada liks be rogių ir arklio. Grįžęs su knygomis, papasakojo apie kivirčus su Juknevičiumi. Patariau būti atsargiam, nes jis kaipo seniūnas turi teisę nešioti revolverį ir įpykęs gali nušauti. Apie paslėptą lietuvišką spaudą visai nepamaniau, kad kas žinotų. Pasirodo, kad Adomas žiemos ilgais vakarais atsinešdavo į gryčią spaudą su dėžute ir akivaizdoj sesers dukters Onos Pliūraitės (suaugusios mergiotės) ir piemenėlio 9 metų vaiko, išsiimdavo iš dėžutės kokią knygutę skaitymui, o paskaitęs įdėdavo į dėžutę, kurią vėl išnešdavo. Keletą vakarų tą dėžutę buvo atsinešęs. Tas piemenėlis labai buvo susidraugavęs su Juknevičiaus tokio pat amžiaus piemenėliu ir dažnai vakarais nubėgdavo pas draugą piemenėlį.

Per tą Adomo piemenėlį Juknevičius sužinojo ne tik kad Adomas skaito knygas, bet ir jų slėpimo vietą. Be abejo Juknevičiaus pamokytas, nužiūrėjo slepiamą vietą ir jam pranešė.

Tardant Adomas nei nuovados viršininkui, nei pas žandarmerijos viršininką neprisipažino ir gynėsi, kad spauda ne jo ir nežinąs kas galėjęs atnešti ir po jo šiaudais paslėpti, nes jis daržinės nuovagių nerakindavęs, kadangi nebuvo atsitikimo, kad kas šiaudus vogtų.

Tame pačiame Kapčiūnų kaime atsirado liudininkų, mačiusių tuo laiku, kai Adomas buvo išvykęs į Rygą, Juknevičių išeinant iš Adomo daržinės. Tur būt, jis nepasitikėjo piemenėlio pasakojimu ir ėjo patsai patikrinti. Tada svainis Dominikas Siriūnas nuvyko pas žandarmerijos viršininką ir išpasakojo, kad atsiranda liudininkų, kurie matė Juknevičių išeinant iš Adomo daržinės, tai, tur būt, jis ir atnešęs tą spaudą. Viršininkas sutiko tokius liudininkus paklausinėti ir patarė parašyti pareiškimą. Kai Adomo liudininkai gavo žandarmerijos šaukimus, tai Juknevičius irgi nuvyko pas žandarų viršininką ir paprašė, kad ir jo liudininkus išsauktų. Visus liudininkus tardė tą pačią dieną. Adomo liudininkų parodymai, kad jie matė išeinant Juknevičių iš daržinės liko be vertės, kadangi Juknevičiaus išstatytas liudininku Adomo piemenėlis, kai jam parodė Adomo dėžutę, pareiškė, kad esanti ta pati, iš kurios Adomas išimdavęs knygas ir skaitydavęs. Juknevičius paduotame pareiškime, kuriuo prašė išsaukti jo liudininkus, buvo pažymėta, kad tos knygos, kurių Adomas nepripažįstąs, esančios ne jo, o jo brolio Jono, — apie tai galįs paliudyti Mykolas Alėbis. Klausiamas Alėbis pasakė, kad jis pas mane matęs, dar man prieš išvykstant į Rygą, daug knygų pridėtų seklyčioj ant stalo. Kai viršininkas liudininką paklausė, kokios knygos ten buvusios ant stalo, jis atsakė, kad jis nežinąs, nes nemokąs skaityti. Viršininkas piktai pabrėžęs: jei nemoki skaityti, tai ir negali būti liudininku.

Adomas, išlaikytas kalėjime virš 4 mėnesių, po nuolatinių mušimų išprotėjo ir liepos 20 dieną anksti rytą, kai kalėjimo viršininkas Ermolajevas, tikrindamas kalinius, ir prie Adomo vienutės, į langelį įkišęs galvą, norėjo kalinamąjį pamatyti, tai Adomas skardiniu sulankstytu indeliu taip smarkiai viršininkui sudavė per nosį, kad ją gan stipriai sužalojo. Tada viršininkas savo dviem prižiūrėtojam įsakė kalinį "sutvarkyti". Kai šitie, suėję į vienutę, pradėjo jį mušti, tai jis abiem prižiūrėtojam atsidėkodamas paleido ir savo kumštis. Tuojau abu prižiūrėtojai vienutę apleido. Buvo sumobilizuota daugiau prižiūrėtojų, kurie nepagailėjo atsilyginti už jų viršininkui ir draugams padarytas skriaudas.

Liepos 22 dieną nuvykau pas žandarmerijos viršininką, kuris pasiūlė ligonį atiduoti globėjų priežiūrai. Taip pat leido man ir svainiui pasimatyti su ligoniu. Padavus kalėjimo viršininkui pasimatymo leidimą, jis įspėjo būti atsargiem, kad ir mūsų nosys nenukentėtų, taip kaip jo. Per pasimatymą kalbėjomės per langelį. Buvo ramus. Paklausiau, kas jį sumušė. Atsakė: velniai, tas visas namas jų apsėstas. Bet pas jį atsilanką ne tik velniai, o ir šventieji, net ir aniuolai. Parodė į lubas: girdi, matote, kiek daug aniuolų. Sakome, kad mes jokių aniuolų nematome.

POPIEŽIAI IR LIETUVA

244 puslapiai, kaina $2.50, parašę ir 1954 m. išleido kunigas M. Valadka.

Iš karto tenka pasakyti, kad kun. Valadkos knyga "Popiežiai ir Lietuva" yra Romos katalikų bažnyčios kritika. Čia, recenzijoj, paliečiama tik viena kita mintis, vienas kitas faktas iš gausaus jų rinkinio knygoje.

Katalikų bažnyčios veikėjai pvz. mėgsta aiškinti, kad krikščionybės dėka moteris iškilo į tokią aukštą vietą visuomenėje, kokios ji nebuvo pasiekusi jokioje stabmeldžių bendruomenėje.

Kun. Valadka jiems atsako: Istorija liudija ką kitą. Štai mitologinis indų Manu anksti prieš Kristų teigė: "Kur moteris gyvena sielvarte, ten šeima greit nyksta; bet kur moteris mylima, gerbiama ir kur švelniai su ja bendraujama, ten šeima auga, tarpsta". Gi Romos bažnyčios teologai ir vienuoliai dar viduramžiuose visai rimtai diskutavo klausimą, ar moteris net turi sielą. Bažnyčios tetušiai atrodo tolokai atsilikę žmoniškumu nuo "pagonies" indo.

Romos bažnyčios rašytojai ir kalbėtojai giria ją už švietimo ir kultūros puoselėjimą. Kun. Valadka nemato pagrindo gyrimui. Jis nuordo, kad pagoniškosios Romos imperijos laikais buvo išsivystęs platus viešųjų mokyklų tinklas, bet krikščionybei įsigalint, mokyklos ima nykti ir pagaliau visai dingsta. Užgesta mokslas, garsieji knygynai ir meno kūriniai naikinami, užeina, bent Europoje, tamsiųjų amžių laikotarpis, kuris tęsiasi apie 500 metų.

Dėl to kaltinami barbarai, užplūdusieji ir nuteriojusieji Romos imperiją. Nemažiau betgi kalta ir krikščionybė su Romos popiežiais priešakyje, argumentuoja kun. Valadka.

Lietuvių spaudoje tuo ar kitu atveju prasitariama apie Romos bažnyčios inkviziciją. Knygoje "Popiežiai ir Lietuva" ji užkliudoma trumpai. Kur kas plačiau apibūdinamas pačių popiežių gyvenimas, kandidatų į Kristaus vietininko sostą tarpusavio kovos ir bažnyčios siekimas pasaulinės galios. Ir tenka pasakyti, kad vaizdas susidaro itin nejaukus.

Štai garsusis popiežius Gregorius, vadinamas Didžiuoju. Pamaldus, baiminasi, jog artinas pasaulio galas. Bet kaip jis gali atsisakyti nuo žemiškųjų gėrybių, kol dar gyvas? Jis ir yra savininkas žemės plotų, siekiančių nuo 11,000 iki 18,000 kvadratinių mylių, kuriuos dirba vergai.

Įdomu: Kristaus vietininkui dirba vergai, kaip kadaise dirbo vergai Romos didžiūnams stabmeldžiams.

Aukštieji dvasininkai, na, ir pasauliečiai kovose už popiežiaus sostą vartojo kardą ir kinžalą, lupinėjo savo priešams akis ir piaustė liežuvius. Kai kovojančiųjų jėgos būdavo beveik lygios, persvarai įsigyti būdavo talkon kviečiami pasauliečiai karaliai, nors tai reiškė gausesnį kraujo liejimą ir pačios Romos skaudesnį teriojimą... Taip buvo statoma Kristaus bažnyčia.

Lietuviams, tur būt, įdomu, kaip Romos bažnyčia pasiekė Lietuvą. Knyga "Popiežiai ir Lietuva" kalba ir apie tai.

Kryžiuočiai pirmieji mėgino atgabenti krikščionybę — Romos bažnyčios mokslą ir praktiką — Lietuvon kardu ir ugnimi. Jiems nepavyko. Kreditas už krikščionybės atnešimą Lietuvon, sako kun. Valadka, priklauso lenkams. Jie pakrikštijo Jogailą ir Vytautą, ir kitus Lietuvos didžiūnus ir bajorus, o pastarieji krikštijo liaudį. Priėmę krikštą, Lietuvos bajorai gimniiavosi su lenkais ir platino Lenkijos dvasią Lietuvoj. Suprantama, buvo išimčių, bet bendrai pasiliko lietuviais tik paprastieji žmonės, liaudis.

"Popiežiai ir Lietuva" kalba dar apie reformacijos sąjūdį Lietuvoj ir jėzuitų veiklą. Svarsto šių dienų dvasiškijos užsimojimus vadovauti lietuvių visuomenei ir planus Lietuvai, kai ten pakils arba sugrius geležinė uždanga. Peržvelgia Amerikos lietuvių judėjimą ir paliečia JAV viešąsias ir parapijines mokyklas.

Knyga gausi faktais ir pavyzdžiais. Tai jos teigiamieji pažymiai. Yra tačiau netikslių išsitarimų.

Štai pvz. įvade sakoma: "Dauguma Europos tautų kartu su krikščionybe gavo stiprų akstiną pažangai (psl. 2.). O tuo tarpu kone visa knyga skiriama įrodymui, kad Romos katalikų bažnyčia, turėjusi apie tūkstantį metų beveik monopolį Europoje, buvo kaip tik pažangos stabdys.

Arba vėl: "Romos literatūra ir šiandien užima garbingiausią vietą moderniose bibliotekose" (psl. 33).

Garbingą — taip, bet ne "garbingiausią".

Ir dar: "Krikščionybė (po reformacijos) daugeliui tautų atnešė pažangą ir paskatino dirbti mokslo ir kultūros darbą" (psl. 190).

Ir taip, ir ne. Prisiminkime tik visai neseną įvykį, JAV Tennessee valstybės įstatymą prieš evoliucijos dėstymą viešosiose valstybės mokyklose. Šio įstatymo išdava buvo garsioji Scopes byla 1925 metais. Tai juk portestantų fundamentalistų, reformacijos bažnyčių darbo vaisius.

Ir vis dėlto, nors apstu netikslių išsitarimų, kunigo Valadkos knyga yra įdomus ir vertingas įnašas į lietuvių literatūrą — ypač todėl, kad mes mažai, visai mažai turime panašių knygų. Kai šiandien nepaprastu uolumu Romos bažnyčia garbinama mūsų tarpe, "Popiežiai ir Lietuva" parodo kitą medalio pusę: tamsią bažnyčios praeitį ir ne visai šviesius jos dabarties darbus ir ateities tikslus.

—Iksas

Skaitykite "N-nas"

Rockford, Ill.

LIETUVIŲ SVAJONĖS IŠSIPILDĖ

Prabėgo jau 40 metų su viršum kaip Rockforde pradėjo apsigyventi ir kurtis lietuviai. Apsigyvenę čia, jie pradėjo, kaip sakoma, sukti savo lizdelius: įsigyti bakužes bei auklėti šeimas. Kai lietuvių skaičius kiek padidėjo, jie ėmė įvairias organizacijas steigti. Tuo būdu atsirado nauja lietuvių kolonija vos šimto mylių atstume nuo Chicagos.

Nauja ir gaivi kolonija vis labiau ir labiau ėmė reikštis įvairiose srityse. Susikūrė chorai bei teatralinės grupės. Nepasitenkindami vien savomis jėgomis, rockfordiečiai kartkartėmis pasikviesdavo meninių jėgų ir iš kitur, ypačiai Chicagos. Tuo būdu Rockfordą yra aplankę pasižymėję dainininkai, didieji chorai, tautinių šokių grupės, teatralai ir t. t. Ir visus juos Rockfordo lietuviai priėmė su tikru lietuvišku nuoširdumu.

Kai prieš kelis metus jau iš nepriklausomos Lietuvos atvyko naujų jėgų teatro, šokių ir kitose srityse, tai rockfordiečiai pasirūpino ir su jais kaip galima greičiau susipažinti: pakvietė pas save jų chorus, jų dainininkus ir jų tautinių šokių grupes.

Per visus tuos 40 metų didžiausia Rockfordo lietuvių kliūtis buvo neturėjimas savos svetainės. Teko pas svetimus glaustis. Lietuvių organizacijos yra išlandžiojusios visas Rockfordo žinomas svetaines visose keturiose miesto dalyse. Dėl savo salės neturėjimo dažnai toms organizacijoms tekdavo vakarus rengti nepatogiu laiku: tada, kai buvo galima kur salę gauti.

Per daugelį metų Rockfordo lietuviai tad ir svajojo apie savo svetainės įsigijimą. Bet tos svajonės paprastai svajonėmis ir likdavo. O per tą laiką daug daug doleriukų buvo išmokėta kitataučiams už sales.

Bet štai ir mums saulutė prašvito ir svajonės—svajonėlės išsipildė: Lietuvių kultūros draugija pasistatė didžiulį namą, kuriame yra įrengta ir nemaža salė. Oficialus tos salės atidarymas įvyks gegužės 16 d., vadinasi, šį sekmadienį. Antrą valandą popiet bus iškilmingi pietūs, o vėliau prasidės meninė programa, kurią atliks Lietuvių kultūros draugijos meno mėgėjų ratelio mišrus choras, vadovaujamas Juozo Salučkos. Programoje dalyvaus taip pat jauna ir talentinga pianistė Arlene Verbickaitė, akordeonistė Rita Makauskaitė, dvi jaunos sesutės šokėjos Carol ir Virginia Verbiskaitės ir mūsų solistas Juozas Salučka. Į atidarymą yra pakviesti miesto pareigūnai ir kiti žymūs asmenys. Pats savaime suprantama, kad Kultūros draugijos namo atidarymo iškilmėse visi nariai privalo dalyvauti, — tai tikrai yra jų pareiga.

Šia proga noriu kreiptis į Rockfordo ir apylinkių lietuvius, kad jie atsilankytų į Lietuvių kultūros draugijos namą šeštadienio vakarą (geg. 15). Tai bus lyg ir įžanginis aktas atidarymo iškilmėms. Bus progos tinkamai apžiūrėti namą, įrengtas svetaines ir t. t. Taip, pamatysime, ką Rockforde lietuviai užgyveno.

Mūsų šeimininkės su didžiausiu atsidėjimu ruošiasi svečius sutikti ir juos tinkamai pavaišinti. O vyrai šeimininkai irgi traukia savo dainą:

Jau midutis padarytas,
O alutis išraugintas.
Arielkėlė saldi,
O kaip ji bus gardi...

Taigi, viskas jau paruošta svečiams, kurie yra maloniai kviečiami atsilankyti gegužės 15 ir 16 d.

Laukiame! Juo daugiau svečių, juo bus linksmiau.

—Kvieslys

Budriko radijo programa

Pasiklausykite šį vakarą Budriko radijo programos iš stoties WHFC, 1450 kil. Tikrai pasigėrėsite gražiomis dainomis, kurias sudainuos žinomas dainininkas Antanas Peškys. Jam akompanuos radijo orkestras.

Šias programas leidžia Juozo Budriko namų rakandų, televizijų ir auksinių daiktų krautuvė Chicagoje, 3241 So. Halsted St.

D. M.

Neskaitę "Naujienų" liūdesi visa diena

DANA DANA

Pavasariniam Sezonui Didelis Pasirinkimas Įvairių Vaikų, Vyrų ir Moteriškų Drabužių.

Lietuviški audiniai, medžio ir odos išdirbiniai, meniški gintaro gaminiai ir kt.

DANA, 1445 So. 49th Ave., Cicero 50, Ill.

Moving Moving

PERKRAUSTYMAS IŠ ARTI IR TOLI

ILGŲ METŲ PATYRIMAS — PIGUS SĄŽININGAS PATARNAVIMAS.

NAUJI DIDELI SUNKVEŽIMIAI — PATOBULINTI PERKRAUSTYMUI ĮRANKIAI, KAIP PATYS SUNKVEŽIMIAI, TAIP IR JŪSŲ PERKRAUSTOMI BALDAI YRA APDRAUSTI — INŠIURINTI.

J. NAUJOKAITIS 6819 SO. ROCKWELL ST., CHICAGO 29, ILLINOIS. Tel.: WAlbrook 5-9209

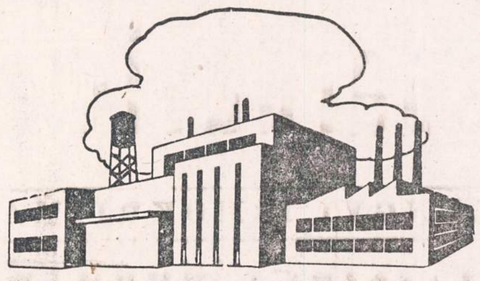

TAUPYK ATEIČIAI

Kiekvieno ateities laimė priklauso nuo to, kiek jis sutaupė, kada galėjo taupyti. Ką beplanuosi ateičiai atsakymas vis tas pats.

Taupydami Universal Savings and Loan bendrovėje, gausite gerą dividendą, užtikrintą saugumą ir mandagų patarnavimą, nes indėliai yra apdrausti iki $10,000 kiekvienam asmeniui, o vedusių porai kombinuoti iki $30,000.

Nemokamas sustojimas automobilistams.

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted Street Chicago 8, Ill.

Telefonas: HAymarket 1-2028

VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir penktadieniais nuo 9 ryto iki 4 val. vakaro. Ketvirtadieniais nuo 9 ryto iki 8 vak. Trečiadieniais ir valstybės šventėmis uždaryta. Šešt. nuo 9 val. ryto iki 3 val. po pietų.

NEW G-E REFRIGERATOR WITH REVOLVING SHELVES

PUTS ALL FOOD AT YOUR FINGERTIPS!

ONLY G-E GIVES YOU REVOLVING SHELVES...

PLUS

ALL THESE NEW FEATURES!

★ fold away bottle racks
★ ice cream rack—juice can dispenser
★ adjustable door shelves
★ mini-cube ice trays

EASY TERMS

After Small Down Payment

Two separate appliances in One cabinet!

A big automatic defrosting refrigerator . . . and a true zero-degree freezer that holds up to 89 packages of frozen foods!

MODEL LH-121L 12.1 CUBIC FEET

REFRIGERATOR-FREEZER COMBINATION

SOLTIS HOME APPLIANCES AND FURNITURE

2647 West 51st St.
HEmlock 4-7095

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

Moderniškiausi baldai, 1954 metų modelio televizijos aparatai: ZENITH, MOTOROLA, WESTINGHOUSE, SYLVANIA ir daug kitų. Skalbiamos mašinos, šaldytuvai, gazo šildymui pečiai: SIEGLER, MOORE IR kiti. Radio aparatai, kilimai, spyruokliai, matracai ir visa, kas tik reikalinga namų įrengimams.

Lengvi išmokėjimai, sekmadieniais jokių taksų.

FURNITURE CENTER INC.

Įmonės vedėjas JUSTAS LIEPONIS

3222-24-26 So. Halsted Str. VIctory 2-4226

Įmonė atidaryta: Pirm., Ketv. 9-9:30 Kitomis dien. 9-6. Sekm. 10-5 val.

Pavasarinis Baldų IŠPARDAVIMAS Budriko krautuvėje!

Salionų Komplektai ir 2 Dalių Sofos:

$159 2 dal. modern. komplektas, didelė sofa su derinančia kėde	$88
$199 2 dalių saliono komplektas, modernios Frieze medžiagos	$138
$259 2 dal. saliono komplektas, 2-jų spalvų kombinacija	$169
$349 2 dal. saliono komplektas, gražiai atrodančios medžiagos	$227
$469 2 dal. Deluxe kompl., apdengtas tvirta Frieze medžiaga	$331

Sofos, Lovos ir Pasikavojančios Lovos:

$159 Sofa-lova su spyruoklių matracu	$98
$200 Sofa-lova su atskiru spyruokliniu matracu	$107
$239 Davenport lova su spyruokliniu matracu	$138
$319 Sofa-lova, dekoruotos medžiagos	$198
$349 "Simmons" pasikavojanti lova, modern. Frieze medžiagos	$251
$149 Sofa-lova su spyruokliniu matracu, dviems	$78

Miegamųjų Kambarių Komplektai

$159 3 dal. moderniškas mieg. kamplektas, lova ir 2 komodos	$88
$169 su knygoms pasidėti lova ir didelė dviguba komoda	$99
$219 3 dal. mieg. komplektas, dviguba komoda, lova ir komoda	$127
$298 3 dal. dviguba komoda, lova, Cordovan užbaigta	$186
$349 3 dal. mieg. komplektas 18-to šimtm., raudonmedžio ven.	$244
$39 didelė komoda	$18

Kėdės ir Supimosi Kėdės:

$19 traukiamoji kėdė	$10
$33 šiaip sau kėdės	$18
$69 kėdė su spyruoklių konstrukcija	$37
$71 Plastic Barrel kėdė	$39
$12 plastikinės kėdės, spyruoklių konstrukcija	$5
$89 didelė supimosi kėdė	$46

Pasižymėję Lovoms Įrengimai:

$39.50 pasižymėjusios firmos spyruoklinis matracas arba Box spring, full arba Twin	$26
$49.50 spyruoklinis matracas, gero "ticking", full arba twin	$31
$59.50 "Simmons" matracas arba box spring, full arba twin	$39
$34.50 spyruoklinis matracas, resilient coils, vents, handles, full arba twin	$17
$79.50 Hollywoodo lova su viskuo	$39
$69 sofa-lova, spyruoklių konstrukcija	$38
$89 studio sofos, spyruoklių konstrukcija	$48
$89 8 dalių bunk komplektas: 2 lovos, 2 matracai, 2 spyruoklės, apsaugos užtvėrimas, kopečios	$47
$22.50 geležinė stumiamoji lova, spyruoklinis matracas, su viskuo	$17

Valgomojo Kamb. Komplektai ir Dinettes:

$79 5 dal. Chrome dinette kompl. plastikos stalo viršus, 4 kėdės	$39
$84 5 dal. ąžuolo komplektas, padidinamas stalas su "leaf"	$43
$89 5 dal. Chrome dinette kompl., padidinamas stalas, 4 kėdės	$46
$149 5 dal. Chrome dinette kompl. modern. stalas, 4 didelės kėdės	$99
$249 7 dal. valg. kompl., didelis padidinamas stalas, 6 kėdės	$147

LEMPOS:

Moderniška stalui lempa, reg. kaina $12.99, už	$7
Decorator lempos, reguliarė kaina $9.00, už	$5
Ant grindų pastatomos lempos, reg. kaina $24.00, už	$9
Komodoms lempos už	$1.00 kiekviena
Nauji šaldytuvai po	$139 ir aukščiau

JOS. F. BUDRIK, INC.

3241 So. Halsted St. Tel.: CAlumet 5-7237

Atidara pirmadienio ir ketvirtadienio vak.
Nedėliomis nuo 11 iki 5 val. po pietų.

Budriko radio valanda leidžiama kiekvieno ketvirtadienio vakare nuo 6 iki 7 val. vakaro iš stoties WHFC, 1450 kilocycles.

LIETUVIŠKA ĮSTAIGA

SAFETY OF YOUR SAVINGS

CRANE Savings & LOAN ASS'N

INSURED UP TO $10,000

3%

2555 West 47th Str. CHICAGO 32, ILL. LAF. 3-1083

B.R.PIETKIEWICZ PRES.

Progress Baldų Įmonės Skelbiamas

$100,000.00 Vertės Prekių Perviršio

Išpardavimas

LENGVI IŠMOKĖJIMAI

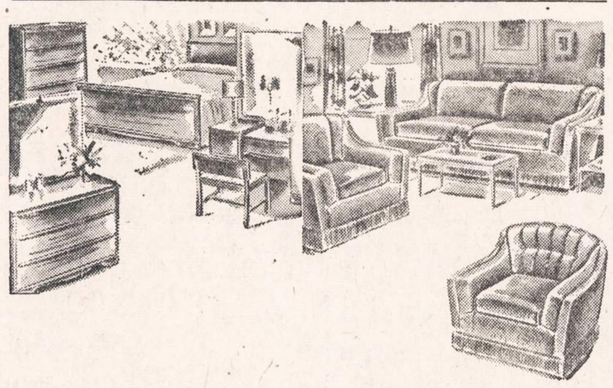

Vieni iš gražiųjų seklyčiai setai dviejų dalių arba miegamo kambario trijų dalių, vertės $200.00, dabar parduodami tie komplektai tiktai po	$119.50
8-nių kubiškų pėdų dydžio 1954 metų geriųjų išdirbysčių refrigeratoriai po	$179.50
2-jų dalių žymios išdirbystės Nylon arba Frieze parlor setai, reguliarės vertės $295.00, parduodami po	$159.50
3-jų dalių klevinio medžio miegamojo kambario setai, verti $135.00, parduodami po	$79.75
Pilno dydžio porceliuoti gaziniai virtuvės pečiai vertės $150.00, po	$89.50
5-kių dalių chrome breakfast setai, vieni iš gražiausių, vertės $75.00, po	$44.75
Pilno dydžio studio couches, reguliarės vertės $70.00, parduodami po	$39.75
Didelės ir patogios lounging kėdės, vertės $70.00, parduodamos po	$39.95
Pilnai įrengtos Hollywood lovos, vertės $75.00, parduodamos po	$43.50
Gražiai užbaigtos tvirtos komodės, vertės $49.00, parduodamos po	$28.75
Tvirtai padarytos rašymui deskutės, reguliarės vertės $40.00, parduodamos po	$24.75
Spiruokliniai matracai, 10 metų garantuoti, verti $39.50, parduodami po	$19.95
Pasidėjimų spintelės (Chest of Drawers), vertės $32.00, parduodamos po	$18.95
Patogios kėdės (Pull Up Chairs), visokių spalvų, vertės $15.00, po	$9.95
Vienos iš gražiausių lempos, vertės $10.00, parduodamos po	$4.95

Matykite šias ir šimtus kitų vertybių lygiai numažintom kainom per šį išpardavimą, kur galite sutaupyti iki 60%!

VISOS PREKĖS YRA PIRMOS RŪŠIES IR PILNAI GARANTUOTOS.

JEI PIRKĖJAS NEPATENKINTAS, GALI GRĄŽINTI IR VISUS ĮMOKĖTUS PINIGUS ATSIIMTI.

Lai niekas nenukreipia tamstų dėmesio nuo pastovaus lankymo šios LIETUVIŲ BENDROVĖS KRAUTUVĖS.

PROGRESS FURNITURE Co INC

4183 ARCHER AVENUE—prie Richmond St.

Eidami atsineškite gazo ir elektros bilas—užsimokėsite be ekstra mokesčių. Taipgi priimame vandens taksų, raudonojo ir mėlyno kryžiaus apdraudos mokesčius ir telefono sąskaitas. Galite išpirkti American Express money orderius — yra saugu ir patogu.

Krautuvė atdara kasdien nuo 9 val. ryto iki 6 val. popiet. Pirmadieniais ir ketvirtadieniais iki 9 valandos vakaro dėl Tamstų patogumo.

PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN, - TURĖSI RYTOJ!

Taigi pradėk taupyti šioje lietuviškoje įstaigoje.

BRIGHTON SAVINGS moka 3% pelno

Kiekvieno taupytojo indėliai yra apdrausti iki $10,000.00.

BRIGHTON SAVINGS and LOAN ASS'N.

4071 Archer Ave., į vakarus nuo California Ave.

Telefonas: LAFAYETTE 3-8248

CHARLES ZEKAS, Secretary

OFISO VALANDOS:

Pirmad., Antrad., Penktad. ir Šeštadieni 9:00 ryte iki 4:30 val. po pietų. Trečiad. 9:00 ryte iki 12 val. dieną. Ketvirt. 9:30 ryte iki 8:00 val. vak.

Netaip pradėtas bendruomenės kūrimas

Kaip jau skaitytojams iš spaudos žinoma, 5 metai, kaip kuriama Amerikos Lietuvių Bendruomenė, bet jos organizavimas sklandžiai neina.

Daug kartų buvo tuo klausimu pasisakyta spaudoje ir žymių mūsų veikėjų. Netolimoje praeityje plačiai buvo komentuojamas vyskupo V. Brizgio tuo reikalu straipsnis ir taip pat prelato Balkūno kalba.

Kadangi klausimas yra aktualus ir įvairiai Amerikos lietuvių visuomenėje aiškinamas, tad š. m. gegužės 9 d. LSS Chicagos 4 kuopos diskusijų klubas surengė tuo klausimu Lietuvių Auditorijoje diskusinę paskaitą, kurios prelegentas buvo M. Gudelis. Paskaitos pasiklausyti susirinko nemažas būrys, daugiausia senųjų ateivių.

Prelegentas apžvelgė ALB kurimosi aplinkybes, pažymėjęs, kad sumanymas kurti bendruomenę kilo Vokietijoje iš Vliko. Ten buvo "nukalti" įstatai ir čia "importuoti", kad, jais vadovaujantis, būtų sudaryta bendruomenė.

Apžvelgęs pačio žodžio "bendruomenė" reikšmę, kad tai nėra nei partija, nei sąjunga, bet tam tikra prasme kolektyvas, neturįs aiškaus apibrėžimo, prelegentas pažymėjo, kad lietuvių bendruomenė Amerikoje reikia skaityti jau nuo to laiko, kada čia atsirado pirmieji lietuviai emigrantai. Tačiau dabar kuriama bendruomenė jos sumanytojų norima padaryti kito pobūdžio. Norima, kad kiekvienas lietuvis jai priklausytų, mokėtų mokesčius ir būtų valdomųjų organų diriguojamas bei jiems paklustų.

Tokios bendruomenės steigimas čia sutiko kliūtis: 1) susidūrimas su JAV įstatais, kad kiekvienas pilietis, norįs priklausyti svetimų valstybių diriguojamoms organizacijoms, kurių centrai yra už Amerikos ribų, privaląs registruotis Teisingumo Departamente; 2) pati bendruomenės sąvoka labai neaiški ir 3) nerandama pagrindo, kaip pradėti pačią veiklą.

Pagaliau po ilgų grupinių pasitarimų, turint galvoje, kad Lietuvos laisvinimo reikalams yra Altas, šalpos reikalams yra Balfas, prieita nusistatymas, kad bendruomenė turėtų rūpintis kultūros reikalais, žinoma, Amerikos ribose, negalėdama būti surišta priklausomybės saitais su vyriausiais valdybos organais svetur.

Tačiau ir kultūros reikalų ribos gali būti įvairiai aiškinamos ir suprantamos.

Pradėjusi savo kūrybos pradžią L. Bendruomenė Chicagoje, ryšium su surinktų pinigų išmokėjimu vienam asmeniui, valdybos nariui, už "darbą", paliko visuomenėje blogą įspūdį ir vietinius žmones labai neigiamai nuteikė.

Toliau Laikinasis L. Bendruomenės Organizacinis Komitetas, perkeltas New Yorkan, pirmininkaujamas prelato Balkūno; bet ir čia nepajėgiama jos sukurti.

Bendruomenės kūrėjų nepasisekimas pagaliau privedė prie to, kad pradėta ieškoti kaltininkų kitur. Vienas iš tokių "kaltininkų" pradėtas "inkriminuoti" "Sandaros" redaktorius M. Vaidila, kuris šiuo klausimu niekuo nedėtas ir visai nekaltas.

Objektyviai išaiškinus prelegentui M. Gudeliui visus klausimus, ir neigiamus ir teigiamus, bendruomenę kuriant, buvo pereita prie diskusijų.

Jose dalyvavo Dr. P. Grigaitis, V. Ambrose, Adomaitis, Kučinskas, J. Talalas, V. Mankus ir kiti.

Kiek plačiau ties bendruomenės kūrimosi istorija sustojo Dr. P. Grigaitis. Jis pažymėjo, kad tokia bendruomenė, kaip norima čia įpiršti, šiose sąlygose negalės sėkmingai organizuotis. Nors pats principas, kiek liečia kultūros reikalų rūpesčius, yra geras, bet reikėtų ieškoti kitų metodų tai organizuoti, gal ir kitu pavadinimu.

Bendruomenės steigimas buvo sugalvotas Europoje, visai nežinant Amerikos sąlygų, nepažįstant Amerikos lietuvių psichologijos ir organizacijų santykių. Ieškojimas kaltininkų dėl bendruomenės kūrimosi nesisekimo ar tai "Sandaros" redaktoriaus asmenyje, ar kitur, visiškai nepagrįstas. Prieš M. Vaidilą kaltinimus daugiausia kelia maža iš Europos atvykusių asmenų grupė, kuriems Vaidila daug padėjo, daug rūpinosi, o atsilygindami už gerą, jie norėjo pasigrobti "Sandarą" ir, jiems tatai nepavykus, pradėjo ieškoti įvairių priekabių. **Kor.**

Forest Hills, N. Y.

Staiga mirė Klaudijus Račkus

Gegužės 4 d. netikėta mirtis išplėšė iš gyvųjų tarpo Klaudijų Račkų, Prano ir Onos Račkų sūnų. Velionis gimė 1920 m. liepos 3 d. Detroit, Mich. Būdamas 14 metų amžiaus su tėvais persikėlė gyventi į Kaliforniją. 1942 metais baigė Kalifornijos universitetą (Los Angeles) su Bachelor of Arts laipsniu chemijos srityje. Iš ten gavęs stipendiją, toliau tęsė savo studijas Stanford universitete. Bet jam prisiėjo nutraukti mokslas, nes buvo pašauktas į karinę tarnybą, kur jį kaipo gabų ir pasižymėjusį studentą pasiuntė studijuoti orientalių kalbų į Colorado universitetą. Ten gavęs diplomą, velionis buvo paskirtas į saugumo skyrių, o vėliau pasiųstas į Japoniją, kur garbingai baigė laivyno tarnybą. Buvęs leitenantas Klaudijus Račkus dar buvo paskirtas prie generalinio štabo Tokijo mieste ir ėjo administratyves pareigas.

Velionis ten ištarnavo dar keturis metus ir grįžo į šią šalį 1950 m. Įstojo į Columbia universitetą New Yorke toliau tęsti savo studijas. Vėliau jis užėmė vietą prie Gen. Aniline ir filmų korporacijos prekybos departamente ryšium su chemijos tyrinėjimu.

Laidotuvės buvo geg. 7 d. W. B. Cook Funeral Home, Flushing, N. Y. Prie velionio karsto buvo sunešta daug gėlių vainikų. Laidotuvių ceremonijas atlaikė episkopalų dvasininkas W. J. Chase. Pagal velionio pageidavimą kūnas buvo sudegintas.

Dideliame nuliūdime paliko savo žmoną Tomiyo, 20 mėnesių amžiaus sūnelį Joną, tėvus Oną ir Praną Račkus, brolį Vilių ir daug kitų giminių.

Lai būna jam lengva ilsėtis amžinai. **—Sophia Zupkus**

Kareiva remia verslo ugdinimą

Didžiai įvertindamas Lietuviško Verslo Ugdinimo Savaitės Vajų, Kareiva nutarė paremti tokį naudingą sumanymą ir prie jo prisidėti, kad ir visa lietuvių visuomenė galėtų pasinaudoti.

Šia proga jis padarė didžiausią nuolaidą visoms importuotoms ir naminėms įvairiausios rūšies prekėms. Šios nuolaidos bus teikiamos ištisą savaitę, kad atsilankiusieji galėtų daug sutaupyti, pirkdami reikmenis pas savo tautietį, plačiai žinomą visuomenės veikėją William J. Kareivą, turintį BILL K-s LIQUOR STORE & TAP ROOM, 4644 S. Paulina, BIshop 7-9590.

Chicagiečiai jau žino, kad pas Kareivą yra didžiausioji pasirinkimo vieta, ir galima sutaupyti iki 20% ant importuoto konjako, saldžių gėrimų, likerių, vyno, alaus ir įvairiausios rūšies degtinės. Visi yra kviečiami pasinaudoti šia proga. (Sk.).

STIKLINIS ŽVĖRYNAS

Aktorius Alfas Brinka kuria vėl naują vaidmenį. Vytauto Valiuko režisuojamame veikale "Stiklinis Žvėrynas" A. Brinka vaidins Džimą. Šį vaidmenį įdomiai yra sukūręs žinomas filmų aktorius Kirk Douglas Tennessee Williams "Stiklinio žvėryno" filme. Lietuviškame vertime ši drama bus vaidinama š. m. gegužės mėn. 15 ir 16 dienomis Kelly mokyklos auditorijoj.

SUSIRINKIMŲ IR PARENGIMŲ

PRANEŠIMAI

Skautininkų-ių Ramovės sueiga šaukiama šių metų gegužės 14 d. (penktadieni), 7:30 val. vakare, kuri įvyks 5541 So. Paulina St., Chicagoje. Kviečiame atvykti į sueigą visus skautininkus ir skautininkes.
—Ramovės Valdyba.

Chicagos Našlių ir Našlikių pasilinksminimo klubo susirinkimas bus gegužės 14 diena, 8 val. vak., Vengeliausko svetainėje, 4500 So. Talman Ave. **—A Manos, rašt.**

Šių metų gegužės mėn. 14 d. 7:30 val. vak. Lietuvių Auditorijoje įvyks ČLSD-jos visuotinas susirinkimas. Paskaita visuomeniniais klausimais skaitys Dr. J. G. Valaitis. **—Sekretorė.**

"A Mere Suggestion"
Paste this on your windshield
It could save your life.

IF YOU CAN'T DRIVE YOUR CAR HOME—CALL

EDGECOMB

EDGECOMB GARAGE AND TOWING SERVICE

4080 NO. BROADWAY

GRaceland 7-5355

ANTANAS ČURLIS
1432 So. Homan Ave.

Mirė 1954 m. gegužės 11 d., 11:10 val. vakare, sulaukęs 62 metų amžiaus. Gimęs Lietuvoje, Panevėžio apskr., Kupiškės parap., Virbališkių kaime.

Amerikoj išgyveno 45 metus.

Paliko nuliūdę: žmona Elzbieta (pagal tėvus Graičiūnas), sūnus Edward, marti Maxine, anūkė Linda iš Long Beach, Calif.; 2 broliai: Jurgis ir Ernestas su šeima iš New Yorko, ir kiti giminės, draugai ir pažįstami. Lietuvoje liko 2 broliai ir 2 seserys.

Kūnas pašarvotas A. M. Phillips koplyčioje, 3307 Lituanica Ave.

Šeštadienį, gegužės 15 dieną, 1:00 val. po pietų bus lydimas iš koplyčios į Lietuvių Tautines kapines.

Visi a. a. Antano Čurlis giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą. Nuliūdę lieka:

Žmona, Sūnus, Marti, Anūkė, Broliai ir kiti Giminės.

Laidotuvių direktorius A. M. Phillips. Tel.: YArds 7-3401.

MARTHA CERNAUSKAS
(pagal tėvus Alesiunaitė)
4632 So. Fairfield Ave.

Mirė 1954 m. gegužės 11 d., 4:00 val. po pietų, sulaukusi pusės amžiaus. Gimusi Lietuvoje, Panevėžio apskr., Daujienų parap., Perklainių kaime.

Amerikoj išgyveno 44 metus.

Paliko nuliūdę: vyras Ludvikas, sūnus Juozapas, marti Barbora; sesuo Elzbieta Jacunski su šeima ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Priklausė Lietuvių Žagariečių Klubui ir Chicagos Lietuvių Draugijai.

Kūnas bus pašarvotas 2 val. po pietų John F. Eudeikio kopyčioj, 4330 S. California Ave.

Šeštadienį, gegužės 15 dieną, 8:30 val. ryto bus lydima iš koplyčios į Nekalto Prasidėjimo Panelės Šv. parapijos bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus laidojama Šv. Kazimiero kapinėse.

Visi a. a. Martha Cernauskas giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jai paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą..

Nuliūdę lieka:

Vyras, Sūnus, Marti, Sesuo ir kiti Giminės.

Laid. direkt. J. F. Eudeikis. Telef.: YArds 7-1741.

LOVEIKIS Siunčiam Gėles Telegramu į Visas Pasaulio Dalis
KVIETKININKAS
Gėles Vestuvėms, Banketams ir Pagrabams.
3316 S. Halsted St. YArds 7-7308

URBA Gėlės Mylintiems, Vestuvėms, Banketams, Laidotuvėms, Papuošimams.
GĖLININKAS
4158 ARCHER AVENUE
Tel.: LA 3-5800 arba LA 3-5870

GĖLININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo ar liūdesio valandoje Gražiausios Gėlės ir Vainikai. Reikale pašaukite: atvyksim į jūsų namus su vainikų paveikslais išsirinkti
ROY R. PETRO (Putramentas)
5519 So. Harlem Avenue
POrtsmouth 7-9026

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GĖLINYČIA
GĖLĖS VISOMS PROGOMS
6901 SO. WENTWORTH AVE.
Telef.: ST 3-2454 ir HU 3-2224

STEPONAS C. LACKAWICZ
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Trys Koplyčios
2424 WEST 69th STREET — REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE — VIrginia 7-6672
10756 S. MICHIGAN AVE. — PUllman 5-1270

LIŪDĖSIO VALANDOJ
Šaukite
MAŽEIKA & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
6845 So. Western Ave. — Air Conditioned Chapel and Parking Facilities.
REpublic 7-8600-8601
Tiems, kurie gyvena kitose miesto dalyse rausime koplyčią arčiau jūsų namų

A. PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 So. Western Avenue
1410 South 50th Avenue
CICERO, ILL.
TELEFONAI:
GRovehill 6-2345-6 — TOwnhall 3-2109
KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE

John F. Eudeikis
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ
4605-07 SO. HERMITAGE AVE.
Tel.: YArds 7-1741 ir BIshop 7-9481
4330-34 SO. CALIFORNIA AVE.
Telefonas LAfayette 3-0440
Mūsų radio programos šeštadieniais 9:15 ryto iš WGES 1390 kil.
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI Chicagos Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos
AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ.
★
TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

P. J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET — Phone: YArds 7-1911

LEONARDAS A. EZERSKIS
1646 W. 46th STREET — Phone: YArds 7-0781

LEONARD BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. — Phone: COmmodore 4-2228

VASAITIS - BUTKUS
1446 SO. 50th AVE., Cicero, Ill. — Phone: OLympic 2-1003

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVE. — Phone: YArds 7-3401

PETRAS P. GURSKIS
659 WEST 18th STREET — Phone: SEeley 3-5711

ALFRED VASAITIS-VANCE
177 WOODSIDE ROAD, RIVERSIDE, ILLINOIS
Telefonai: RI 7-5345 ir OLympic 2-5245

J. LIULEVIČIUS
4348 S. CALIFORNIA AVE. — Phone: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. — TEL. YArds 7-1138-1139

Žvilgsnis į mokytojų sąjungos veiklą

Pirmasis lietuvių mokytojų suvažiavimas Amerikoje

Amerikos lietuvių mokytojų sąjungos organizavimo pradžios reikia ieškoti 1951 m. lapkričio mėn. 18 d. įvykusiame švietimo ugdytojų suvažiavime (New Yorke), kur buvo skaityti du referatai (B. Kulio "Lituanistinio švietimo tikrovė mūsų bendruomenėje" ir J. Daniusevičiaus "Lituanistinio auklėjimo priemonės mūsų mokykloje"), išklausyta pranešimų iš vietovių, padiskutuota ir padaryta eilė nutarimų, rezoliucijų, taipgi išrinkta Rytinių JAV lietuvių mokytojų sąjungos centro valdyba. Ši valdyba, vadovaudamasi suvažiavime pareikštomis rezoliucijomis, pavedimais ir sugestijomis, jau pirmajame posėdyje (1951.XII.1) numatė veikimą nuosekliai bei atsargiai plėsti dviem kryptim: atbaigti mokykytojų susiorganizavimą ir vykdyti lietuvių švietimo akciją, kol bus sudaryta Švietimo Taryba, kuriai, jau pagaliau esant, atiteks Mokytojų Sąjungai daugiau pagelbinio pobūdžio uždaviniai (greta profesinių mokytojų reiaklų).

Ryšiai su mokytojų draugijų bei sąjungų vienetais

Pirmoji Rytinių JAV lietuvių mokytojų suvažiavimo rezoliucija buvo tokia: "Lituanistinio ugdymo darnumui ir sėkmingumui bei specifiniams mokytojų reikalams spręsti visus JAV gyvenančius mokytojus ir jau veikiančius jų organizacinius vienetus (nutarė) sujungti į vieną Amerikos Lietuvių Mokytojų Sąjungą, turinčią savo centrinę vadovybę kurioje nors didesnėje lietuvių kolonijoje". Tuojau užmegsta ryšys su Illinojaus liet. mokytojų valdyba ir kitomis Amerikoje esančiomis valdybomis. Gautas atsakymas, kad "Sąjungos Vyriausiajai Centro Valdybai sudaryti šiose sąlygose galimas tik korespondencinis būdas". Illinojaus lietuvių mokytojų sąjungos valdyba sutiko laikinai eiti vidurinių JAV apygardos pareigas nuo 1952 m. sausio 9 d.

LMS apygardų sudarymas

Atsiliepus įsisteigusiems bei veiklesniems mokytojų draugijų bei sąjungų vienetams (tiesa, iš karto ne visiems) buvo Rytinių JAV LMS-gos Centro Valdybos nutarta steigti Lietuvių Mokytojų Sąjungos apygardas su centrais: Chicagoje vidurio JAV, Bostone N. Anglijos, Clevelande šiaurės JAV, Los Angeles vakarų JAV, New Yorke rytų JAV, Philadelphijoje pietų JAV. Apygardos organizuoti buvo pavesta: J. Tamulevičuii Chicagoje, K. Mockui Bostone, S. Barzdukui Clevelande, V. Pažiūrai Los Angeles, M. Raugienei Philadelphijoje. Pagaliau susikūrė apygardos tuo tarpu keturios: Chicagoje, New Yorke, Bostone ir Los Angeles. Apygardoms savo nuožiūra palikta sutelkti skyrius savo plote. Buvo informuota, kad pats laikas sudaryti apygardas (ir kur dar nėra skyrius), kad minimieji sąjungos vienetai, vykdydami švietimo skyrių funkcijas, apimtų švietimo kultūros veiklą sistematingai: per apygardas išrinksime vyr. sąjungos vadovybę, kuri sudarys sąjungos statutą, išdirbs sąjungos shemą ir kordinuos visų vienetų veikimą, tada sužinosime, kiek turime mokytojų, mokinių ir veikiančių mokyklų bei kultūrinių institucijų, tada galėsime reikiamai ir vienodai visuose kampuose rūpintis degančiais lietuvybės ugdymo reikalais. Maždaug vienodai, jei įmanoma. Tada Ryt. JAV L.M.S.C.V. pirmininkas (1952.VIII.7), raštu apibūdinęs jau pradėtą LMSgos veiklą bei jos linkmę, pastebėjo, kad "besiorganizuojantiems vienetams kyla ir kils įvairių klausimų bei neaiškumų. Tad prašom vadovautis mūsų švietimo bei sąjungos nusistovėjusiom tradicijom, vadovautis lietuviškąja sąžine, šaltu protu ir pakankamu padėties šiose nepaprastose sąlygose supratimu bei gilia tolerancija".

Veiklos linkmė

Mintį apie suvažiavimą (1951 XI.18) ir jo tikslus iškėlė tuometinis Rytinių JAV lietuvių tremtinių švietimo atstovas K. Mockus ir suvažiavimą organizuoti paprašė aktyviai besireiškiančią New Yorko lietuvių mokytojų draugijos valdybą.

Tas suvažiavimas ir sudarė pagrindą bei impulsą intensyviau pajudinti švietimo reikalus ir susiorganizuoti mokytojams Amerikoje. Rytinių JAV LMS C. Valdyba ėmusis darbo šia prasme, nusistatė nieko neskirti ir nieko neatleisti, o tik patiekti lituanistinio švietimo gaires bei darbo pagrindus. Tuojau buvo sudaryta komisija, kurios tikslas buvo: rūpintis esamų vadovėlių tinkamu paskirstymu mokykloms, jų perspausdinimu ir naujų išleidimu. Taipgi buvo sudarytos komisijos parengti lituanistinių dalykų programoms, kurios būtų skirtos šeštadieninėms mokykloms ir lituanistikos klasėms parapinėse mokyklose.

Rytinių JAV LMS C. Valdyba, numatydama, kad organizuojamoji Lietuvių Mokytojų Sąjunga tėra pagelbininkė — ne viršininkė — švietimo darbe, iškėlė Švietimo Tarybos klausimą (1951.XII.1), nes švietimas turi būti viena gyvųjų bendruomenės funkcijų. Valdyba, susipažinusi su Loko raštu (1952.III.15) dėl konkrečių pasiūlymų, kaip vykdyti mokytojų suvažiavimo (1951.XI. 18) nutarimus ir apskritai švietimo uždavinius mūsų bendruomenėje — be kita ko, nutarė pasiūlyti ir pasiūlė Lokui galimai greičiau sudaryti JAV Lietuvių Bendruomenės Švietimo Tarybą (t. y. lituanistinio švietimo bei kultūros centrą).

(Bus daugiau)

Skaitykite "N-nas"

LIETUVIŠKA APDRAUDŲ AGENTŪRA
• Visų rūšių apdraudos asmenims ir biznio įstaigoms. • Finansavimas.
Draudžiu ir perdraudžiu visose draudimo bendrovėse.
JONAS KIRVAITIS, Gen. apdraudų brokeris ir savininkas
INTERSTATE INSURANCE AGENCY
5900 So. Ashland Ave., Chicago 36 Ill. Tel.: WA 5-5671—Rez. HE 4-4033
Darbo val.: kasdien 9:30—4:30; be to, pirm. ir ketv. 6:00—9:00 vakarais.

Iš toli ar iš arti pigiai
PERKRAUSTAU (Moving)
baldus ir įvairius daiktus. Perkraustymas saugus, greitas ir tvarkingas. Viskas apdrausta.
ANTANAS VILIMAS
1841 SO. CALIFORNIA AVENUE CHICAGO, ILLINOIS
Telefonuokite ROckwell 2-2282

Taupymas yra turtingumo šaltinis
Pradėk taupyti tuojau... Mes mokam aukštus dividendus.
Mūsų bendrovės laikomi pinigai apdrausti iki $10,000.
MIDLAND SAVINGS & LOAN ASS'N.
4038 Archer Avenue Tel. LAfayette 3-6719
Sekretorius AUGUST SALDUKAS
Už Taupomus Pinigus Mokame 3½ Nuošimčio

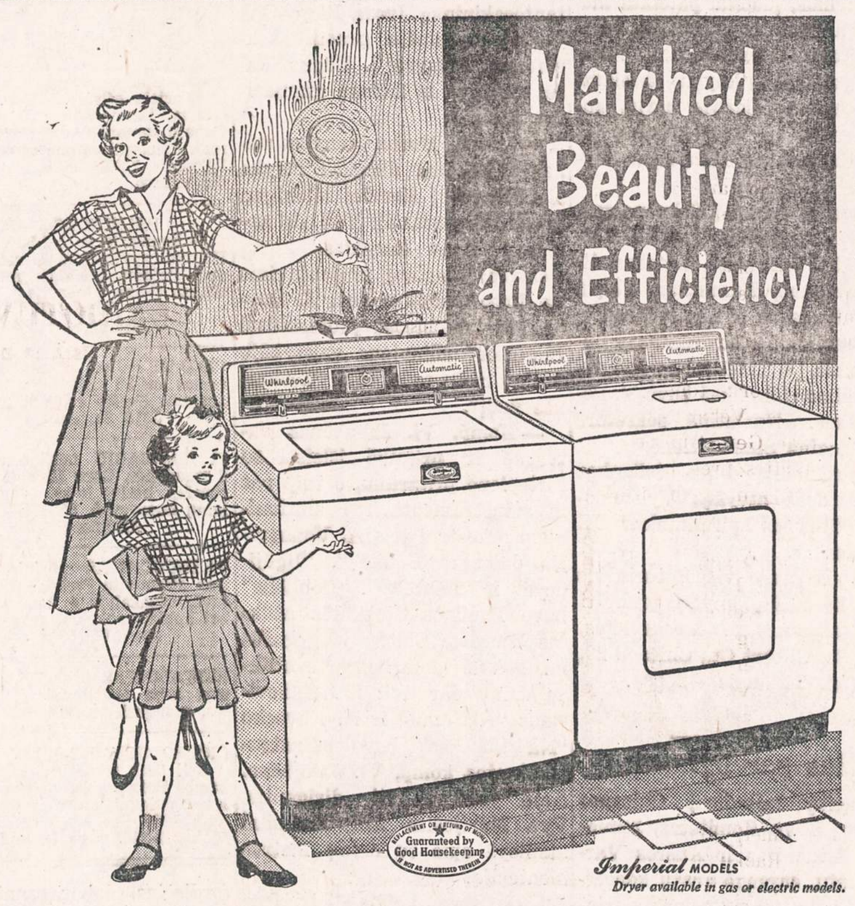

THE 1954 **Whirlpool**
ALL-FABRICS WASHER AND DRYER
Now, with these perfectly-matched Whirlpool units, enjoy exclusive, new *Guide Lite Control* of the greatest advantages in modern home laundering! At a touch, these work-saving "washday specialists" give you sunny-fresh Clinic-Clean washings . . . fluffy-soft, effortless drying . . . almost-human gentleness with even your most delicate fabrics. Own the Washer, the Dryer, or *both* Guide Lite Whirlpool beauties!

In WASHING...greater economy and cleaner clothes
WASHER ONLY
• Re-use hot, sudsy water with super-thrifty **Suds-Miser.**
• Save additional water with new **Select-a-Level** filling.
• Wash clothes Clinic-Clean —so gently—with **Agiflow Action.**
• Get white, brighter ironing results with famous, extra-thorough **Seven Rinses.**
• Delicate Fabric Guide.
• 5-YEAR WARRANTY on transmission.

Matchless Value!

TRAFICANTE BROS.
2301 W. TAYLOR STREET TAylor 9-9100
759 SO. CALIFORNIA AVE. SAcramento 2-0301
OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

Dainininkės
KUBILIENĖS
Radio Programa
Iš Stoties WOPA, 1490 kil.
SEKMADIENĮ 10 val. ryto
Visais reikalais prašom kreiptis į programos vedėją adresu:
Ona B. Kubilius
158 EAST ONTARIO ST.
CHICAGO 11, ILL.
Telef.: MO 4-2000

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel. YArds 7-1829
Pritaiko Akinius
Kreivas Akis
Ištaiso.
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8.
Trečiadieniais tik susitarus.
Šeštadieniais nuo 10 iki 3 val. popiet.

Dr. Kazimieras
MICHEL
Optometristas - Orthoptistas
Gydo nusilpusias ir nervuotas akis. Ekzaminuoja akis ir pritaiko akinius. Išgydo kreivas akis be operacijos. Įdeda netikrą — artificialę akį pagal sveiką. Praktikuoja per 39 metus.
Kalba lietuviškai.
4654 SO. ASHLAND AVENUE
Telefonas: YArds 7-6616
Nuo 9:30 val. ryto iki 8 val. vakaro.
Geras patarnavimas.

DR. S. VAITUSH, Opt.
Palengvins akių įtempimą, kuris esti priežastimi galvos skaudėjimo svaigimo arba aptemimo, nervuotumo, skaudėjimo, akių karščio Atitaisau trumparegystę ir tolire gystę. Prirengiu teisingai akinius Visuose atsitikimuose egzaminavimai daroma su elektra, parodančia mažiausias klaidas. Speciali atyda kreipiama į mokyklos vaikus.
VALANDOS:
Nuo 10:30 ryto iki 7:00 vakaro.
Šeštadieniais iki 4 val. vakaro.
Trečiadienį ir sekmadienį uždaryta
4712 S. ASHLAND AVE.
YArds 7-1373

Garantuotas baldų apmušimas už prieinamas kainas pas
COVETTE UPHOLSTERING
PERSTILIAVIMAS IR PATAISYMAS
UŽUOLAIDOS IR APVALKALAI.
Geriausias medžiagų pasirinkimas.
Šaukite dabar
GRaceland 2-1495
2114 W. BELMONT

REMODELING
KITCHENS — ATTICS
BASEMENT FLATS
General Building Maintenance
4730 SOUTH ELLIS
KEnwood 8-1505

TINKAVIMAS
Įdedamos Naujos Lubos "Arches" ir Pataisymas.
Prieinamos kainos ir skubus aptarnavimas.
ROBERTS PLASTERING
HU 3-4763

LUCKY HEART COSMETICS
IMPORTS
HOME AND PARTY DEMONSTRATIONS
Complete Line of
NATIONALLY ADVERTIZED BRANDS
Write: Dept. B-14
2434 W. Lake Street

Pilnas Pavasarinis
AUTO SUDERINIMAS - $4.95
Nelaukite, jei automobilis reikia taisyti. Mes garantuojame savo darbą. Pilnas pataisymas, nudažymas ir kt.
Gaukite mūsų įkainavimus.
AL'S AUTO REPAIR
5431 W. Chicago Ave.
AUstin 7-2398

Pridėkite grožį ir padidinkite savo namo vertę
Įsitaisykite
• FORMIKĄ IR
• TEXTOLITĄ
Nuotakų ir viršuose, languose ir šonuose
NONE BETTER WOODWORKING PRODUCTS
5917 W. LAWRENCE
PAlisade 5-0003

C. L. D. D.
Tel.: PRospect 8-1717
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8, tiktai antradieniais ir penktadieniais. Trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas.
Rez. 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

Ofiso telef.: VIrginia 7-0036
Rezidencijos: BEverly 8-8244
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
Nuo 2—4 ir nuo 6—8:30 val. vakaro.
Šeštadieniais nuo 2 iki 4 po pietų.
Trečiadieniais pagal sutartį.

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 SO. ASHLAND AVENUE
Ofiso valandos: nuo 2—4 ir 6—8;
Ser., Subat. ir Nedėl. tik susitarus.
Ofiso Telefonas: YArds 7-4787
Namų Telefonas PRospect 6-1930
Jei neatsilieps viršutiniai telefonai, šaukite MIdway 3-0001

DR. BRUNO J. ZUBRICK'AS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2951 WEST 63rd STREET
(netoli Sacramento Ave.)
Valandos: 2—4 po pietų ir 7—9 vak., trečiad. ir sekmad. pagal susitarimą.
Telefonas: HEmlock 4-7899
Namų tel.: Hilltop 5-2557

KITI LIETUVIAI DAKTARAI

DR. JUZE AGLINSKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
Vaikų ir Moterų Ligos
5159 SO. DAMEN AVENUE
Medicine and Surgery Building
Valandos: Pirm. ir treč. 10-4, ketv. ir penkt. 10-1 ir 6-9, šeštadieniais 10-12.
Ofiso: PR. 6-7900; Namų TR 4-1765

Dr. Kęstutis Aglinskas
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2300 WEST 51st STREET
Val.: Pirm. ir antr. 10—12, ketv. ir penkt. 6—8 p. p., treč. ir šešt. pagal susitarimą.
Telef.: ofiso PRospect 6-1795
Rezid.: TRiangle 4-1765

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
CHICAGO, ILL.
Telefonai:
Ofisas: HEmlock 4-5849
Rezidencija: HEmlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Ketvirt. ir Penktadieni nuo 1-4 ir 7-9, Antrad. nuo 1-5, Trečiad. ir Šeštadienį tiktai susitarus.

Tel. ofiso: VI 7-0600; rez.: VI 7-7303
DR. BR. GAIŽIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4055 ARCHER AVENUE
(Kampas Archer ir California Ave.)
VAL.: 2—4 po pietų ir 6—8 vakare, šeštadieniais 2—7 p.p., išskyrus sekm.

Telef. ofiso: LAfayette 3-1707
Rez.: Fillmore 3-8614 (Maywood, Ill.)
DR. S. GEŠTAUTAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. širdies, vidaus ir vaikų ligos.
4055 SO. ARCHER AVE.
(kampas Archer ir California Ave.)
Valandos: kasdien 2-4 ir 6-8 po pietų, išskyrus trečiad. ir sekmad.

Rezid. telef.: STewart 3-4511
Ofiso telef.: YArds 7-1166
DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 WEST 35th STREET
Kampas Halsted ir 35-tos gatvės.
Valandos: 1-4 p. p. ir 6:30-8:30 val. kasdien. Trečiadieniais uždaryta.
Šeštadieniais nuo 1 iki 4 po pietų.

DR. A. JENKINS
PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuvis Gydytojas)
2500 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 2—4 po pietų ir 7:30—9 vakaro.
Trečiad. ir šeštad. uždaryta.
Ofiso Telef.: PRospect 6-3838
Rezid. Telef.: REpublic 7-9199

GRovehill 6-1595
Dr. Aldona A. Juska
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
IR PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą, išskyrus trečiadienius ir šeštadienius.
2422 W. MARQUETTE ROAD

Tel. ofiso GR 6-4322. Rez. HI 5-2626
DR. JOSEPH W. KADZEWICK
(LIETUVIS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Priėmimo valandos tiktai susitarus: nuo 2 iki 4 v. p. p. ir nuo 7 iki 9 vak., išskyrus trečiadienius.
MANOR MEDICAL ARTS BLDG.
6400 SO. KEDZIE AVE.

Ofiso ir buto telef.: OLympic 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1336 SO. 49th COURT, CICERO
Priėmimo val.: Kasdien 10-12 val. ryte ir 5-8 val. vak. Šeštad. 10-2 ir 4-6.
Butas: 1832 So. 49th Court, Cicero.

Dr. A. Valis - Labokas
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. Moterų Ligos
3267 SO. HALSTED STREET
Telefonas: DAnube 6-1125
Valandos: 1-4 ir 6-8 vakaro.
Šeštadieniais 1-4 val. po pietų.

Telef.: Ofiso ir buto OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1435 So. 49th Ct., Cicero, Ill.
Kasdien 1—3 val. ir 6—8 val. vakaro.
Šeštadieniais 12—2 val. ir 3—5 v. v.
Butas 1604 So. 49th Ave., Cicero, Ill.

Pirkite JAV taupymo bonus

Ofiso telefonas: LAfayette 3-3210
Jei neatsiliepia šaukit KEdzie 3-2868
Dr. Emily V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4146 SO. ARCHER AVE.
Val.: kasdien po pietų nuo 12-2:30
Daily afternoons.
Vakarais: pirm., antrad., ketvirtad. 6—8:30. Trečiadieniais tik susitarus.

Telefonai: ofiso GRovehill 6-5399
Rezid.: PRospect 6-4732
DR. A. MACIŪNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2423 WEST 63rd STREET
(kampas 63rd ir Artesian)
Ofiso val.: 2-4 ir 6-8 v. p. p. kasdien.
Trečiadieniais uždaryta.
Šeštadieniais nuo 2-4 val.

DR. EDWARD B. MURAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
OFISAS:
2750 WEST 71st STREET
(prie California Ave.)
Valandos pagal susitarimą.
Ofiso telefonas: GRovehill 6-1321
Jei neatsiliepia VIncennes 6-3900

DR. CONSTANCE O'BRITIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2408 WEST 63rd STREET
Tel.: HEmlock 4-5524
Hours by appointment only.

DR. Z. RUDATIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. kaulų ligos
2435 WEST 69th STREET
Telefonas: REpublic 7-2290
Val.: pirm., antr., ketv., penkt. 6—8.
Kitomis dienomis susitarus.

Dr. Fl. Tallat-Kelpša
Dr. E. Tallat-Kelpša
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
MARQUETTE PARKO OFISAS:
2656 WEST 63rd STREET
(kampas Washtenaw ir 63rd St.)
Kasdien 3-5, išskyrus antr. ir ketv.
Kasdien 6-8:30, išskyrus treč. ir šešt.
Tel.: PRospect 6-8548.
Cicero ofisas: 5002 West 16th Street.
Kasdien 6-8:30, antrad. ir ketv. 1-3, šeštadienį 11-1.
Telef.: TOwnhall 3-0959
Namų telef.: HEmlock 4-7080
Kitu laiku tik susitarus.

Telefonai: ofiso CLiffside 4-0253
Rezidencijos: YArds 7-6388
DR. A. Z. ŠAULYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4645 S. ASHLAND AVE. (kmb. 211)
Pirm., Antr., Ketv. ir Penktad. 6:30—8:30 val. vak. Šeštadienį 2—4 v. p. p.

DR. V. P. TUMASONIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. chirurginės ligos.
Ofiso telef.: HEmlock 4-2123
6255 SO. WESTERN AVENUE
Rezid. telef.: PRospect 6-8484
Val.: 2-4 ir 6-8 vak. Šešt. tik 2-4 p. p.
Neturi valandų trečiadienį ir sekm.

Tel.: YArds 7-3526 — YArds 7-7410
DR. G. J. BYLAITIS
Nervų, vidaus ir vaikų ligos
Val.: pirm., treč. 6:30-8:30, šešt. 1:30-4
DR. J. G. VALAITIS
Val.: kasdien 6:30-8:30, šešt. 4-6.
4038 SO. ARCHER AVENUE

Telef.: ofiso PRospect 6-9400
Rezid.: HEmlock 4-3851
Dr. Ona Vaškevičius
(VAŠKEVIČIŪTĖ)
GYDYTOJA - CHIRURGĖ
6560 SO. WESTERN AVE.
Val.: kasdien nuo 1-3 popiet ir nuo 6-8 val. vakaro; šeštad. 1-4 popiet; trečiad. ir kitu laiku tik susitarus.

Tel.: ofiso VI 2-1581, rez.: VI 2-0742
DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 WEST 31st STREET
(kampas Halsted ir 31-os gatvių)
Priėmimo valandos: 2-4 ir 6-8 val.
Šeštadieniais 2-4 val. po pietų.
Sekmadieniais uždaryta.

Orthopedas - Protezistas
P. ŠILEIKIS
Kaulų fraktūroms įtvarai, Polio-Cerebral Palsy ir įvairioms vaikų bei suaugusiųjų deformacijoms pašalinti spec. Aparatai. Amput. kojoms ir rankoms visų sistemų Protezai. Orthop. pėdos Plokštelės (Arch Supports). Moterims, vyrams ir vaikams įvairių tipų med. Bandažai ir t.t.
VAL.: 9—4 ir 6—8. Šeštadieniais 9—1
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LABORATORIJA,
1911 W. 59th St., Chicago 36, Illinois.
Tel.: PRospect 6-5084

KITATAUČIAI GYDYTOJAI

DR. CHARLES SEGAL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4740 So. Ashland Ave.
(2-ras aukštas)
Ofiso telefonas: YArds 7-0554
Jei neatsiliepia šaukite:
Rez. telef.: MIdway 3-2880
OFISO VALANDOS:
Nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 2 iki 4 val. po pietų ir nuo 7 iki 8:30 vakaro.

Dėmesio Namų ir Nuosavybių Savininkai!
Telefonuokite dabar įkainavimams
RAdcliffe 3-0526
Įtaisomi įvairiausių rūšių šildytuvai
DARBAS UŽTIKRINTAS
Tariamės dėl išmokėjimų
De Luxe Heating Sales and Service
6926 S. RACINE AVENUE

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Apiplēšimas 18-tos kolonijoje

Vakar apie 5 val. rytą vienas lietuvis buvo apiplēštas ties 1802 S. Halsted, kai jis atvežē į šią valgyklą vienos kepyklos duoną. Jo apiplēšējas, sako, kreipęsis į jį lietuviškai, reikalaudamas atiduoti pinigus ir garsindamas revolveriu. Rodos, tik visiškai mažos sumos užpultojo teturēta, kurią jis ir buvo priverstas užpuolikui atiduoti.

Tiria lēktuvų katastrofas

Oro laivyno inspektoriai pradējo tyrinēti Sabre sprausminius lēktuvus O'Hare aerodrome. Mat, per pastarąsias 6 dienas nukrito 2 šiokie sprausminiai lēktuvai, kainoją po $750,000.

Prieš porą dienų ltn. Miller turējo parašiutu nusileisti į Michigan ežerą iš 37,000 pēdų (7 mylių) aukščio, bet buvo po 2 valandų pakrančių sargybos išgelbētas. Anksčiau panašiu būdu išsigelbējo kitas lakūnas, Nelson. Abu lēktuvai ore užsidegē.

Visuomenēs informuotojas sako, kad tenka manyti, jog tos abi katastrofos tēra atsitiktinumas. Sabre sprausminiai lēktuvai esą geri; bet kol jie esą dar nauji, tenką juos išmēginti skraidant, kad ir pasitaiko kai kurių menkesnių statybos trūkumų.

Padugnēs į naktinius klubus

Valstybēs gynējas Gutknecht pradējo tyrinēti gengsterių bei padugnių pastangas paimti į savo rankas vietos naktinius klubus bei kavines. Sakoma, kad gengsteriai yra mēginę grasinimais bei jēga įeiti į geriausių artimosios miesto šiaurēs naktinių klubų biznį. Mąnoma, kad kai kuriais atvejais jiems tai yra pasisekę padaryti, o kitur jų buvo atsiginta. Gutknecht numatęs rūpestingai šį reikalą ištirti.

Pirmąkart baltasis tarp juodųjų

Dr. Templin, valstybinēs kolegijos sociologijos profesorius Wilberforce, Ohio, bus priimtas čia įvykstančiame suvažiavime į negrų Lexington grupēs metodistų kunigų tarpą. Tai bus pirmas atvejas, kada baltasis kunigas įeina į negrų grupę, kurią sudaro 155 kongregacijos. Tačiau yra nemaža negrų dvasininkų, kurie dalyvauja baltųjų dvasininkų konferencijose.

Dr. Templin yra buvęs misininku Indijoje 1925—1940 m. Taip pat nuo 1947 m. dēsto minētojoje kolegijoje, kurią lanko daugiausia negrai.

Minētoji Lexington negrų metodistų grupē, kurios suvažiavimas įvyks Chicagoje, turi 36,000 bažnyčiai priklausančius narius.

Priešlēktuvinių vairuojamųjų sviedinių pabūklai

Šiuo metu Chicagai ginti nuo priešo orinių puolimų jau sudarytas bent vienas batalionas, kuris vietoj priešlēktuvinių patrankų vartos Nike tipo priešlēktuvinių vairuojamųjų sviedinių pabūklus. Batalionas stovi Libertiville srity. Šių Nike aptarnautojai yra specialiai paruošti Fort Bliss, Tex., kur yra vairuojamųjų sviedinių centras, ir White Sands, N. M.

Numatytos vietos šiems vairuojamųjų sviedinių pabūklams ir pačioje Chicagoje, ne vien už jos ribų.

Ilgiausias sukaktuvių minējimas

Ilgiausias istorijoje sukaktuvių minējimas ruošiamas Civilinio karo šimtmečio proga. Jis truks 7 metus: prasidēs 1958 m. ir baigsis 1965 m. bal. 9 d.

Chicaga šiam minējimui, greičiausia, paruoš pavaizdavimą Linkolno nominavimo į prezidentus (tai atsitiko 1860 m.). Vienas šio minējimo vadovų yra R. Newman iš Chicago Abraham Lincoln Shop.

Kas skaito, rašo — "Naujienas" išsirašo

Kęstutiečiai piknikaus sekmadienį

Sekmadienį, gegužēs 16 d., 8228 Kean Ave., buvusiame Smitō sode prie L. Tautinių Kapinių, įvyks pirmas šių metų pavasarinis Kęstučio Klubo parengimas — gegužinē. Šios gegužinēs ruošimu rūpinasi klubo veiklioji komisija: Sutija Pocienē, B. Klemka ir M. Krasauskas.

Komisija savo pareigą atliks kuo geriausiai. Bet ką jūs, Kęstučio Klubo nariai bei narēs, manote? Ar nēra kiekvieno nario pareiga dalyvauti?

Dabar pats gražiausias pavasario laikas, tokiu laiku pabūti kelias valandas už miesto ribų gražioj Kęstučio šeimoje, tai malonumas, o Kęstučio Klubui moralinē ir materialinē nauda. Dalyvaukime!

Parengimo komisija pasirūpins vaišēmis ir kitais įvairumais. **Jonas Kondroška**

MAŽEIKA IŠVAŽIUOJA FLORIDON

Juozas Mažeika, ilgus metus turējęs kirpyklą Bridgeporte, sekmadienį su žmona išvažiuoja į Floridą, kur rengiasi praleisti kelis mēnesius.

Ponia Mažeikienē ilgus metus dirbo pardavējos darbą Bridgeporte esančioje Beck departamentinēje krautuvēje.

Kad galētų žinoti, kas darosi Chicagoje ir visame pasaulyje, užsisakē Naujienas.

PAGERBTAS STANISLOVAS KRUKAS

Praeitą šeštadienį S. Krukų namuose susirinko didokas būrys žmonių pagerbti Stanislovą Kruką ir draugišką jo žmonelę Damicelę.

Stasysy Krukas yra Progress baldų krautuvēs vedējas. Jojo pažintys yra nepaprastai plačios, o draugų skaičius didelis, todēl ir netenka stebētis, kad vardadienio proga labai daugelis žmonių jį sveikino. Susirinkusieji nepaprastai smagiai praleido vakarą užkandžiaudami "suneštiniais" vaisiais ir besiklausydami kalbų. Viską baigē pinakliu, užsitęsusiu iki sekmadienio ryto.

Surinko vertingų knygų

Iš TMD 2 kuopos susirinkimo

Tēvynēs Mylētojų Draugijos 2 kuopos susirinkimas įvyko gegužēs 8 d. vakare pirmininkēs p. P. Grybienēs namuose, 5918 S. Kedvale Ave., Chicagoje.

Komisijos narys prof. M. Mackevičius pranešē apie šios kuopos drauge su šaulių vadovybe suruoštą 25 m. Putvio mirties minējimą Lietuvių Auditorijoje. Minējimas praējo labai gražiai, buvo surinkta apie $28.00 Vasario Šešioliktosios Gimnazijai.

M. Mackevičius taip pat pranešē apie TMD 2 kuopos vajų rinkti senas knygas. Ypač p. Jonušo atsiliepimas suteikęs daug galimybių gauti labai daug senų leidinių, jų tarpe 2 "Aušros" komplektus ir kitų labai retų ir vertingų knygų, kurios bus ir parodai panaudotos. Toliau jas manoma perduoti Lituanistikos Institutui. P. Jonušas taip pat padovanojo daug vertingų gaidų ir smuiką. Apie tai bus spaudoje specialiai pranešta. Surinktųjų knygų pergabenimui naujas narys Martynas Savickas paaukojo $5.00.

Į birželio mēnesio pabaigoje vykstantį TMD seimą vienbalsiai išrinkta P. Grybienē. Seimui nuvežti dovanai nariai sudējo $21.00. Lēšų padidinimui nutarta suruošti pobūvį.

Dr. V. Sruogienē pranešē, kad jos rašoma Lietuvos istorija (visuomenei skiriama, populiari, su šaltinių ištraukomis, senovēs vaizdeliais, įdomiai pateikta medžiaga), galima sakyti, jau baigta ir esanti spausdinama. Vasaros pabaigoje knyga išeisianti iš spaudos. Garbēs narių, sumokējusių po $10.00, pavardēs bus išspausdintos šioje pat knygoje.

Naujais nariai į 2 kuopą priimti: Dr. Griniūtē, prof. Vkt. Biržiška, Bildušas, Savickas, E. Lazauskienē, Lazauskas, Valys, V. Petrauskas ir Šmulkštienē.

Kitas kuopos susirinkimas numatomas po TMD seimo. Šio susirinkimo iždininkas buvo V. Petrauskas. Nuolatinē sekretorē yra Regina Simokaitienē.

Į susirinkimą buvo atsilankęs iš Europos atvykęs Vykdomosios Tarybos pirmininkas K. Žalkauskas.

Kuopa prašo visus, turinčius senų lietuviškų knygų, pranešti šiuo adresu: M. Mackevičius, 8407 So. Gilbert Ct., Chicago 20, Ill. (tel. TRiangle 4-3669).

A.

Gražus parengimas

Praeitą šeštadienį Chicagos Skautų Tēvų Komitetas, remiamas Lituanicos ir Aušros Vartų tuntų, surengē gražų koncertą — balių, kurio pelnas skiriamas skautų stovykloms remti.

Koncerto programoje gražiai padainavo keletą dainų solistē Alē Kalvaitytē, akompanuojant p. Gudauskienei. Skautų šokējų grupē pašoko tautinių šokių. Šio gražaus parengimo svečių tarpe buvo matyti daug skautų tēvų, skautininkų, skautų bičiulių ir jaunimo. Šokiam griežē p. Pakšto vadovaujamas orkestras. Prie gražiai papuoštų staliukų linksmoje nuotaikoje svečiai praleido vakarą.

Gaila, kad iš garsinimų nebuvo matyti, jog šis balius skiriamas suaugusiems. Ir todēl gal kai ką sulaikē į jį atvykti. Lauktina ir daugiau tokių kultūringų skautiškų parengimų.

Svečias

TRUMPAI

— **Ką tik gautomis iš Lietuvos žiniomis,** šiaurēs Žemaitijos apskrities miestai tik dabar pradeda gydyti karo žaizdas (po 10 metų!). Žmonēs skundžiasi, kad negali klausytis radijo dēl nuolat gendančio elektros tiekimo. Karo metu apgriautosios ligoninēs ir mokyklos vis dar neatsistatē iki prieškarinio lygio. Žmonēs vengia bet kokio tiesioginio susirašinējimo iš Lietuvos su užsieniu (net Lenkija). Daugelis vyresniosios kartos nustoja vilties, kad juos kada nors paliks bolševikiniai okupantai.

— **Pirmąjį lietuvišką kalendorių** (1856 m.), "Metų skaitlių ūkišką", leistą ir redaguotą mokytojo nuo Užvenčio Lauryno Ivinskio (1808—1881), ir eilę kitų lituanistinių retenybių nuo graždankos iki paskutinių laikų, bus galima pamatyti sukaktuvinēje spaudos parodoje, kuri atidaroma gegužēs 15 d. 5 v. v. Lietuvių Auditorijoje, 3133 So. Halsted St. Labai skoningai spaudos plakatus pagamino dail. V. Petravičius.

— **Teisējas John T. Zuris** ir jo kampanijos vedējas adv. **Paul Smith Jr.** dēkingi visiems lietuviams už paramą jo kandidatūrai pereituose rinkimuose, nes rezultatai jo kandidatūrą pastatē viršumoje laimētojų sąraše. (s)

— **Elena Briedienē,** 6607 So. Washtenaw Ave., ir **Halina Žičkienē,** 1822 S. 48th Ct., aplankē tautosakininką Juozą Būgą Oak Forest ligoninēje praeitą sekmadienį. Jos yra J. Būgos klasēs draugēs iš Zarasų gimnazijos laikų.

— **Inž. K. Burba** tarnybos reikalais kelioms dienoms išvyko iš Chicagos į šiaurinį Michigan valstybēs pusiasalį. Ten jis aplankys vario kasyklas, kurių elektros įrengimų projektavime jis dirbo dvejus metus. K. Burba yra "registered professional Engineer" Illinojaus valstybēje ir šiuo metu redaguoja "Technikos žodį".

— **Komp. Vl. Jakubēnas** sutvarkē ir pritaikē išleisti su fortepiono pritarimu, o taip pat ir suinstrumentavimo simfoniniam orkestrui tris A. Vanagaičio dainas: "Dobilēlį", "Ilgējimąsi" ir "Ašarēles". "Dobilēlis" buvo Paulinos Stoškūtēs atliktas koncerte Chicagoje gegužēs m. 2 d. Iš tame koncerte atliktų dainų dar dvi: St. Gailevičiaus "Klajūnui" ir K. Kavecko "Na tai kas" buvo suinstrumentuotos komp. Vl. Jakubēno. Kaip teko patirti, dirigentas Vyt. Marijošius itin teigiamai atsiliepē apie tų dainų instrumentaciją. (s)

— **Jadvyga Peldienē** ir **Ona Viržintienē,** 3320 So. Halsted St., turi atidariusios valgyklą, "Nida" vardu. Valgiai gaminami skaniai, švariai ir iš šviežių produktų, tad lankytojai gausiai jų valgykloje lankosi ir nuolatos lankytojų skaičius gausēja. Paskutiniu laiku p. J. Peldienē, kaip žinoma, ir viena baro "Šaltinēlio" savininkų, yra susirgusi ir gydytojo priežiūroje gydosi savo namuose. (j)

— **Dr. Petras** ir **Jonas Jokubkos** turi atsidarę 4102 Archer Ave. brangenybių krautuvę. Biznis neblogai sekasi. Jonas Jokubka, buvęs Anglijoje Bradforde aktyvus visuomenēs veikējas ir gerai susigyvenęs su ten buvusiais tautiečiais, ruošiasi netolimoje ateityje visus bradfordiečius, dabar esančius Chicagoje, susikviesti pas save į svečius. Bus malonu vēl visiems susitikti, pasivaišinti ir pasidalinti gyvenimo įspūdžiais. (j).

— **Lietuvių Korējos karo veteranų susirinkimas** įvyks š. m. gegužēs 16 d. 1 val. p. p. Lietuvių Auditorijoje. Šiame pirmame susirinkime bus svarstomi veteranams aktualūs klausimai. Visi veteranai prašomi atsilankyti. (a)

— **Paul Smith Jr.,** jaunas lietuvis advokatas, atidarē nekilnojamojo turto pardavimo (real estate) ir visų rūšių apdraudos (insurance) raštinę Marquette Parko kolonijoje. Visais teisiniais ir kitais įvairiais reikalais adv. Smith ir jo asistentai irgi lietuviai, maloniai visiems pataria ir patarnauja. Raštinē, atdara visomis dienomis ir vakarais, yra vienas blokas į vakarus nuo California Ave., 2935 West 71 St. (tel. Hemlock 4-0680).

— **Boleslovas Kučinskas** mirē Amsterdam, N. Y., palaidotas geg. 11 d.

Garsinkitēs "N-nose"

TIKRAS atsakymas į didelį klausimą

Štai kaip reikia sakyti... "Linksmo Gimtadienio," "L i n k s m ų Metinių," "Daugis Ačiū," "Geros Laimēs," "Laimingo Kelio"—visa tais pačiais trims žodžiais. Tik tark, "Seagram's 7 Crown." Amerikos mēgiamosios degtinēs dovaną užtikrintai priims su malonumu bet kuris... bet kuriuo metų laiku.

Duok Seagram's ir būsi UŽTIKRINTAS

MALONUMAS DUOTI GĖRYBĖ PRIIMTI

Seagram-Distillers Corporation, New York City. Blended Whiskey. 86.8 Proof. 65% Grain Neutral Spirits.

SHULMISTRAS & Co.
INSURANCE
REAL ESTATE
4004 S. ARCHER AVE.
CHICAGO 32, ILL.
LAFayette 3-6300

Property Management — Mortgages — Sales — Loans — Notary Public — Investment Counsellors

Home of ARCHER CURRENCY EXCHANGE — Checks Cashed — Money Orders — Utility Bills Payed

CLASSIFIED ADS.

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

NAMŲ REMONTAS
(REMODELING)
Atlieku cemento, karpenterio, mūro ir kitus darbus. Iki $2,500 nereikia nieko įmokēti, o už didesnius darbus susitarsime.
Dirbu Chicagoje ir priemiesčiuose.
PETRAS POCIUS
6828 So. Maplewood Ave.
REpublic 7-1223

TOKIA PROGA RETAI ATEINA
Bridgeporte parduodamas 6 būtų mūrinis namas geram stovyje. Turēsit sau patogų ir gražų 5 kamb. butą ir dar nuomos gausit virš $200 per mēnesį. Įmokēti tiktai $5,000.
Marquette Parke idealioj vietoj 2 butų po 5 kamb mūrinis namas. Priedo—gretimas kampinis sklypas. Savininkas duoda morgičių.
Apinaujis 2 aukštų Georgian tipo mūrinis šviesus 6 kamb. namas su automatiniu šildymu. Gražus ir patrauklus iš lauko ir viduje. Yra garažas. Talman prie 59th St. Pamatymas nieko nekainuoja—tik paskambinkit man!
P. LEONAS
F. H. HALVORSEN CO.
REAL ESTATE
3145 W. 63rd St. Tel. HE 4-4300
Buto tel.: AB 4-9611

MARQUETTE Parke 3 butų mūrinis namas. Centrinis šildymas, 2 automobilių garažas.
BRIGHTON Parke 2 butų medinis namas. Naujai atremontuotas. Uždaros gonkos. $12,600.
PRIE 67-tos ir Ashland 2-jų butų (du po 6) mūrinis. Moderniškai įrengtas. Daug priedų. Įmokēti $4,000.
KUTRA - NORKUS REALTY
2405 West 51st Street
PRospect 6-7238
WAlbrook 5-5699 vak.

PARDUODAMAS Deluxe mūrinis namas su dideliu mūriniu garažu prie kampo
2035 WEST GARFIELD BLVD.
2 aukštų su dideliu gyvenamuoju kambariu. Didelis langas, valgomasis, kabinetinē virtuvē, dinette, po visu namu išplasteriuotas beismontas su kambariais ofisui. Automatiška gazo šiluma. Daug šēpų daiktams. Tiktai 7 metų senumo. Aukštos kokybēs namas. Pamatyti galima tiktai susitarus. REpublic 7-2895, nuo 1 iki 6 valandos vakaro.

PELNINGAS NAMAS
19 kambarių su baldais. 63rd ir S. Halsted apylinkēje. Geras susisiekimas. Pajamų $600 per mēnesį. Savininkas išeina į pensiją.
6414 SO. LOWE AVE.
Jasaitis, 1 aukštas.

TUOJAU galima užimti. 4 kambarių namas ant 50 pēdų loto. Asbestos apdengtas. Karšto oro šiluma. $9,300
5618 So. Austin Ave.

11 KAMBARIŲ mūrinē rezidencija, 2 maudynēs. Garu šildoma, 2 mašinų garažas, platus lotas. Savininkas. Pajamų nuosavybē. 5520 No. Winthrop. ARdmore 1-0087

PARDUODAMAS mūrinis biznio namas Marquette Parke. Priekyje krautuvē, užpakalyje 4 kambariai. Tinka bet kokiai prekybai, gera vieta.
2644 W. 69th Street

REIKALINGAS 6 ar 7 kambarių namas arba apartmentas, nefurnišiuotas, suaugusiems. TRiangle 4-7489.

CICERO GERAS 2 BUTŲ PIRKINYS
Arti 59th ir 16th St., mūrinis 4-5 kamb. Beismontas, garažas, 37 pēdų lotas; dvigubi langai ir sieteliai. Kaina $20,900. Svoboda, 6013 Cermak Rd. BIshop 2-2162 arba LAwndale 1-7038.

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia

ARE YOU EARNING
WHAT YOU ARE WORTH?
If Not
READ THE FOLLOWING:
We Offer You
SECURITY IN A FAST-GROWING DOUBLE-A COMPANY!
We Offer You
GOOD WEEKLY EARNINGS!
We Offer You
A CHANCE FOR ADVANCEMENT!
We Offer You
A THOROUGH SALES-TRAINING PROGRAM AT NO COST TO YOU!
We Offer You
A PRODUCT YOU'LL BE PROUD TO REPRESENT!
WE WANT FROM YOU
the assurance that you are willing to work. The assurance that you are not a quitter. The assurance that you want success for yourself and family.
If you have the above qualities
WE WILL DO THE REST!
Come in and see MR. MARKS at
5932 West Chicago Avenue
Monday thru Friday 10 AM to 3 PM.

REIKALINGAS dalinam laikui pardavējas vyriškų drapanų krautuvēje. Turi kalbēti angliškai, taip pat ir lietuviškai. Rašykite: NAUJIENOS, 1739 So. Halsted St., Box 4563, Chicago 8, Illinois.

HELP WANTED — FEMALE
Reikia Darbininkių

CLERK - TYPIST
Permanent position, helping bookkeeper. 5 day week. Modern air conditioned medium size office.
With insurance benefits.
See Mr. Gilave at
1318 West Cermak Road

RENTING IN GENERAL
Nuomos

IŠNUOMOJAMAS vyrui šviesus, gražus kambarys. Galima gamintis valgį, arba šeimininkē pagamins. 7224 So. Rockwell St. PRospect 6-8962.

IŠNUOMOJAMAS didelis miegamasis kambarys. Virtuvēs privilegijos. Pageidaujama tvarkingo vyro. Yra garažas. VIrginia 7-0047.

BUSINESS CHANCES
Biznio Progos

PARDUODAMA TAVERNA ir salē su 2 butų namu Ciceroj. Moderniški įrengimai. Informacijų kreipkitēs OLympic 2-6232.

PARDUODAMA NEGYVŲ PAUKŠČIŲ krautuvē su visais įrengimais. Prekyba išdirbta per 3 metus. Piaustyti viščiukai. Atidara 5 dienas savaitēje, uždara pirmadieniais. 7752 S. Halsted St. Telefonuokite po 6:30 val. vakarais ATlantic 5-8608.

POULTRY store and cut up chicken. Established 3 years. Open 5 days a week. Closed Mondays.
7752 SO. HALSTED ST.

51-MA ARTI WESTERN
GROSERNĖ, mēsos krautuvē ir namas 5 kambarių. Automatinis šildymas, po visu namu beismontas. Nēra kompeticijos. Savininkas.
Tel.: PRospect 6-3201

FOTOGRAFO studija—pilnai įrengta. Skokie. Mirtis šeimoje. Renda $175. Kaina $6,500. ORchard 3-8755.

FARMS FOR SALE
Ūkiai Pardavimui

200 AKRŲ ūkis pardavimui Wisconsin'e. Irene Smid, 1638 Blue Island Ave., Chicago, Ill. Šaukite po 5 vakarais TAylor 9-4430.

LEMONT'E NUPIGINTA KAINA
parduodama farma, 5 akrai žemēs, 4 kambarių naujas namas, automatinē šiluma, karštas ir šaltas vanduo ir visi patogumai. Garažas ir gyvuliams tvartas. Pigi kaina, tiktai $4,000 įmokēti, likusius lengvais išmokējimais. Randasi ant 135-tos gatvēs, 3 blokai nuo Archer Avenue į vakarus. Didelis užrašas PARDAVIMUI stovi prie kelio. Lengva surasti. Savininkas yra lietuvis Mr. Songaila.
FELIX F. GORDON & CO.
4106 South Francisco

FURNITURE AND FIXTURES
Rakandai ir Įrengimai

PARDUODAMAS GE Frigidaire, $50, geležinē lova $15. Kreipkitēs 6510 S. Western Ave. Katedžiuje, kieme.

MISCELLANEOUS
Įvairūs Dalykai

JONAS CONRAD
TUCK POINTING BIZNYJE
Atnaujina pasenusį namą, pripildo cementu išplautus plytų tarpus. Taiso kaminus ir apie langų rēmus. Daugelio metų patyrimas darbe. Reikalui esant, kreipkitēs į lietuvį — CONRAD, 5242 S. Artesian Ave GRovehill 6-4177

Stipendija medikui

Buvęs Vilmette, Chicagos priemiesčio, gyventojas Dr. W. R. Drucker gavo $20,000 stipendijos medicinos tyrinējimams trejiems metams. Jis dabar yra Western Reserve universiteto (Clevelande) medicinos mokyklos instruktorius. Stipendija jam skirta American College of Surgeons tyrinēti žmogaus kūno procesams (vyksmams) sveikatos, sirgimo ir ligos smūgio metu.